
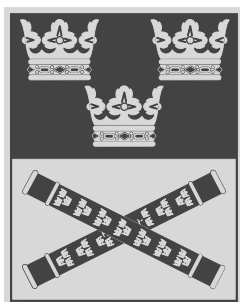

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Överbefälhavarens kommentar	4
Om redovisningen.....	7
Utgångspunkter.....	7
Redovisningens sammanhang	8
Försvarsmaktens uppgifter m m	9
Försvarsmaktens huvuduppgifter.....	9
Krav på operativ förmåga i olika avseenden och kompetenser	9
Resultatredovisning	12
Försvarsmaktens samlade förmåga 2001-12-31.....	12
Läget i insatsorganisationen.....	14
Läget i grundorganisationen.....	16
Årets verksamhet	17
Ekonomiskt resultat.....	26
Anslagsförbrukning samtliga anslag.....	27
Personal.....	31
Utveckling av Försvarsmaktens personal.....	31
Personalavveckling.....	31
Produktivitet.....	35
Myndighetsspecifika resultatmått	35
Resultatmått för viss stödverksamhet.....	39
Volymer.....	41
Generella nyckeltal för statliga myndigheter	44
Ekonomisk översikt.....	45
Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)	45
Bemyndigande för materiel, anslagsfinansierade anläggningar samt forskning och teknikutveckling.....	46
Definitioner.....	46
Bemyndiganderedovisning per 2001-12-31	46
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	47
Finansiella dokument.....	49
Resultaträkning.....	51
Balansräkning	52
Noter och kommentarer	54
Anslagsredovisning.....	63
Finansieringsanalys.....	65
Tilläggsupplysningar	67
Rådet för insyn i Försvarsmakten.....	67
Ledande befattningshavare i Försvarsmakten 2000.....	67
 BILAGOR.....	68
Bilaga 1 (hemlig) Värdering av Försvarsmaktens operativ förmåga m m	68
Bilaga 2 (öppen) Försvarsmaktens omstrukturering.....	68
Bilaga 3 (öppen) Internationell verksamhet.....	68
Bilaga 4 (öppen) Särskilda redovisningar	68
Bilaga 5 (öppen) Personalredovisning.....	68
Bilaga 6 (hemlig) Beredskap och insatser under 2001 m m	68
Bilaga 7 (hemlig) Projekt RIKEN	68
Bilaga 8 (öppen) Läsanvisningar	68

ÖVERBEFÄLHAVARENS KOMMENTAR

Den 30 mars 2000 fattade riksdagen beslut om den omstrukturering av Försvarsmakten som inleddes den 1 juli samma år. Beslutet hade som en av sina viktigaste grunder det

förhållandet, att det säkerhets- och militärpolitiska läget under en relativt lång tid framöver skulle medge en anpassning av det militära försvarets uppgifter och struktur mot en radikalt ny, avsevärt flexiblare, organisation. En organisation anpassad mot en vidare hotbild än den som tidigare betingats av ett mera traditionellt invasionshot över kust och gräns. Mot denna bakgrund formades den nya målbilden för försvaret – "Målbild 2010". Den ligger fast och utvecklas nu successivt mot ett nätverksbaserat försvar.

Målet för omstruktureringen – det nya nätverksbaserade försvaret – är således framsprunget ur de omvälvande säkerhetspolitiska förändringar som skett i Europa det senaste årtiondet. Till det skall läggas det paradigmskifte som skett inom främst informationsteknologin, som berör hela samhället, och vapentechnologin, som berör sättet att utnyttja militära maktmedel. Sammantaget är effekterna dramatiska och Försvarsmakten avser att så långt möjligt och rimligt hålla jämna steg med denna utveckling.

Att en sådan omstrukturering inte skulle gå smärtfritt och över en natt, var en viktig insikt som formade beslutet. Det tog sig bland annat uttryck i att ett s.k. omställningsbidrag tillskötts försvarsramen. Vidare stod det fullt klart vid beslutet i mars 2000, att nedgången i det militära försvarets förmåga och kompetenser under ett antal år därmed skulle bli betydande. Som en följd, och på förslag av Försvarsmakten, beordrade regeringen kraftiga beredskapssänkningar relativt tidigare nivåer. Under försvarsbeslutsperioden fram till 2004 skulle i första hand, utöver att säkerställa de internationella

åtagandena, den anpassade organisationen intas. Med det som en grund skulle utvecklingen fortsätta mot det nya försvar som statsmakterna beslutat.

Takten och metoderna för att nå det nya försvaret måste emellertid ständigt prövas och vid behov måste kompletterande inriktningar ges. Det ligger i sakens natur. Ingen kan överblicka ett så pass långt och komplext skeende. Det tar sig bland annat uttryck i att det av ekonomiska skäl, på grund av ökade internationella ambitioner och att avvecklingen, främst av personal, inte kunnat genomföras så snabbt som förutsattes, varit nödvändigt att under året besluta att förskjuta takten i den planerade stegrade övningsverksamheten med ungefär ett år.

Samtidigt har efterhand fördjupade insikter vunnits i den nya teknologins möjligheter att realisera ett nätverksbaserat försvar. Beslut har därför under året fattats om att ett första prov och demonstration av dessa möjligheter skall genomföras 2005. Givet den allmänt sett höga personella kvaliteten som Försvarsmakten besitter i kombination med Sveriges roll som ett ledande land på informationsteknologins område, inte minst vad avser att bygga informationsteknologiska strukturer, så är förutsättningarna gynnsamma att lyckas med ett sådant försvarskoncept. Ett koncept som passar en högteknologisk småstat, vars personella och materiella resurser antalsmässigt sett alltid kommer att vara en bristvara i förhållande till de hot som kan utvecklas.

Årets resultat, såväl beträffande verksamheten vid förband, skolor och centrum som beträffande ekonomin, är en följd av att kraftfulla åtgärder inom förbandsverksamheten krävdes när det stod klart att denna 2000 genererat ett stort underskott. Målet för förbandsverksamheten var bland annat, att Försvarsmakten skulle gå skuldfri in i 2002.

Det målet har nåtts.

Delvis har det skett till priset av mer eller mindre allvarliga avbräck för verksamheten, främst vid marin- och flygvapenförbanden.

Arméförbanden har dock genom slutövningarna under våren 2001 kunnat tränas i rimlig utsträckning och med goda resultat. Sammantaget var ambitionssänkningarna inom alla områden betydande i syfte att nå de prioriterade målen och att innehålla den ekonomiska ramen.

Trots detta har verksamheten sammantaget gett viktiga tillskott till Försvarsmaktens operativa förmåga och kompetenser inom samtliga områden. Framförallt har effekterna på förmågan att leda verksamheten, inte minst internationellt, där betydande framsteg i samverkan med andra nationer gjorts, utvecklats liksom förmågan att därefter genomföra planerade internationella insatser.

Utbildning och träning inom kompani (motsv.) håller en hög standard, såväl nationellt som internationellt, inte minst tack vare officerarnas och de värnpliktigas engagemang. Det gäller alla typer av stridskrafter. Den bild av verksamheten som i dessa stycken erhålls vid mina och mina närmaste medarbetares inspektionsverksamhet är entydig och den bekräftas också av hur verksamheten bedrivs vid utlandsstyrkan och i samband med de övningar som genomförs tillsammans med andra nationer. För att utveckla officerskårens samlade förmåga att leda högre förband krävs dock en successiv ambitionsökning inom övningsverksamheten. Till detta kommer att en översyn pågår av utbildningssystemet i syfte att öka dess rationalitet och effektivitet.

Tillförseln av modern materiel har under året varit betydande. Samtidigt har ett stort anslagssparande löpt upp inom materielanslaget. Det beror bland annat på de begränsningar som gjordes i materielinvesteringarna 1998 och 1999 innan det stod klart hur det nya försvaret skulle utvecklas. Det beror delvis också på att möjligheterna att flexibelt utnyttja investeringsanslagen hämmas av det statliga regelverket på området. Såväl Riksrevisionsverket som den statliga utredning som utvärderat budgetlagen, som är styrande författning på området, pekar samstämmigt på att effek-

Överbefälhavaren Johan Hederstedt

foto: Lasse Sjögren, Försvarets bildbyrå

terna av stelbentheten, som består i att budgetlagen som överordnad författning läser anslagsförordningens inbyggda flexibilitet, hämmar en kostnadseffektiv investeringsverksamhet. Detta drabbar Försvarsmakten alldeles särskilt eftersom Försvarsmakten är den utan jämförelse största statliga investeringsmyndigheten.

Genom beslut av riksdag och regering, på förslag av Försvarsmakten, har investeringsmedel under året därför kunnat föras över till driftbudgeten för förbandsverksamheten. Av föreslagna 1 400 miljoner kronor överfördes 1 000 miljoner kronor. Detta var helt nödvändigt för att någorlunda effektivt kunna utnyttja de sammantagna anslagen om drygt 43 miljarder kronor.

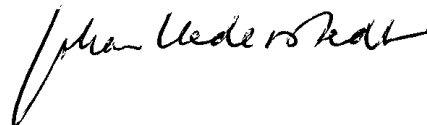
Trots angelägna investeringsbehov för att snarast profilera materielstocken mot det nätverksbaserade försvarets kravsamt utlandsstyrkans behov, så måste förbandsverksamheten ges reella möjligheter att komma igång med en övningsverksamhet som såväl till intensitet som

till förbandsnivåer överstiger dagens. Detta är en prioriterad verksamhet och möjligheterna åstadkomma förbättringar härvidlag ligger bland annat i att så långt möjligt öka de rörliga kostnadernas inslag i verksamheten på bekostnad av de fasta.

En förutsättning för att detta skall vara möjligt är vidare att kostnaderna för förbandsverksamheten i övrigt inte ökar. Problemen är i väsentliga delar strukturella och kräver en fortsatt stram hushållning vid alla Försvarsmaktens enheter. Det innebär att den starka restriktivitet som under året ålagts annan verksamhet än den rena kärnverksamheten nu måste ses som en ny normalnivå – allt ifrån resor, konferenser och övertid till löneutveckling och administration och annan stödverksamhet. I sistnämnda hänseende kommer inrättandet av den nya underhålls- och stödorganisationen Försvarsmaktens logistik att spela en avgörande roll liksom en strikt budgetdisciplin och efterlevnad av det regelverk som styr dessa områden. De effektiviseringar som påbörjats 2001 måste med full kraft genomföras för att frigöra medel för de nödvändiga ambitionshöjningarna inom främst övningsverksamheten och inom den internationella verksamheten.

Med värdefullt stöd från Ekonomistyrningsverket analyseras och angrips nu de strukturella ekonomiska problemen på bred front. Vidare ses den centrala ledningen över i syfte att bli mindre och effektivare. En viktig lärdom av det gångna året i samband med dessa analyser är, att vårt uppdragssystem, som bygger på att förslag till verksamhetens inriktning och omfattning genereras från förband, skolor och centrum, som en absolut grundförutsättning måste bygga på att för planeringen av verksamheten tilldelade ekonomiska resurser sätter gränserna för vad som kan åstadkommas.

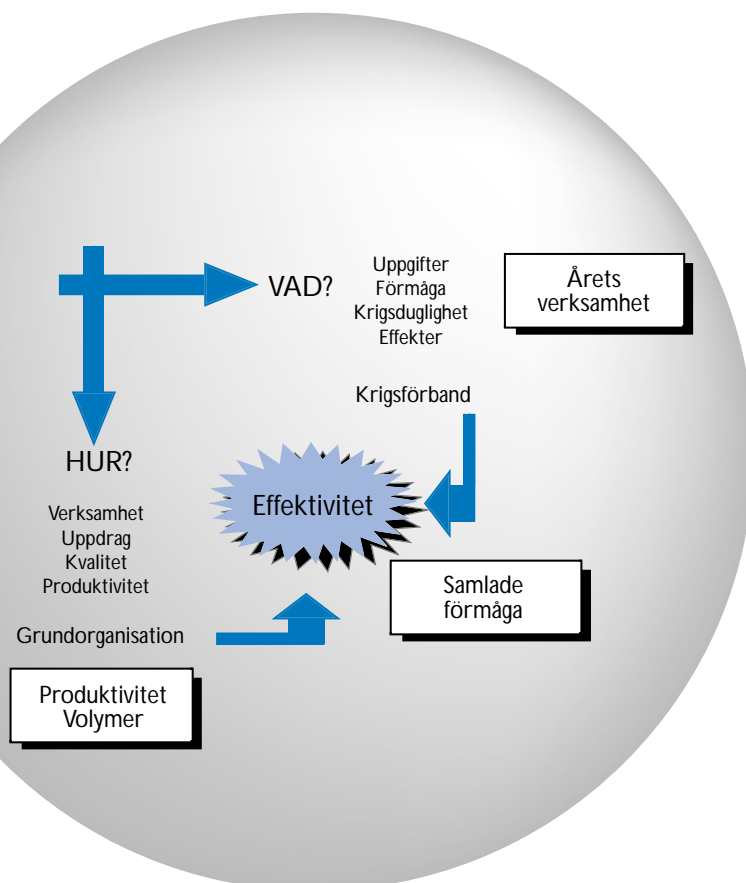
Hur Försvarsmakten kommer att utvecklas såväl vad avser personalen och dess utbildning som inte minst övningsverksamheten kommer jag som överbefälhavare att redovisa i det budgetunderlag som sänds in till regeringen den 22 februari. I detta kommer att framgå hur årets resultat tillsammans med tidigare vunna erfarenheter tillgodogörs i Försvarsmaktens planering utan att blicken förloras för de nya och spännande viktiga framtidsfrågorna om vars möjligheter vi ännu bara kan ana resultatet av.

OM REDOVISNINGEN

UTGÅNGSPUNKTER

Försvarsmaktens redovisning har sin utgångspunkt, förutom i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, i den struktur som regleringsbrevet har. I detta anger regeringen, utöver Försvarsmaktens uppgifter, de grundläggande kraven på Försvarsmaktens operativa förmåga, d v s ett krav på effektivitet. För att på ett adekvat sätt kunna redovisa detta krävs, att de effekter verksamheten gett avseende operativa förmåga och kompetenser redovisas i relation till Försvarsmaktens huvuduppgifter och regeringens långsiktiga krigsorganisatoriska mål, d v s VAD har presterats. Regeringen har också krav på myndighetens produktivitet (inre effektivitet). I syfte att få en uppfattning om denna redovisas i form av ett antal nyckeltal HUR verksamheten har genomförts. Dessa krav ger sammantaget en struktur på årsredovisningen som framgår av bilden.

ÅRSREDOVISNINGENS STRUKTUR

I det följande redovisas under avsnittet "Försvarsmaktens samlade resultat" den bedömda sammantagna effektiviteten i nuvarande säkerhets- och militärpolitiska läge. I avsnittet "Årets verksamhet" redovisas vilka effekter verksamheten inom varje verksamhetsgren¹⁾ haft på Försvarsmaktens förmåga och kompetenser. I huvuddokumentet är denna redovisning relativt översiktlig med hänsyn till önskemålet att i saken lämna en öppen redovisning. Av den hemliga bilagan 1 framgår en detaljerad redovisning som grund för den öppna. Där framgår också Försvarsmaktens bedömda måluppfyllnad avseende den operativa förmågan och kompetenser samt hur den värdering gjorts som lett till effektbedömningarna.

I ett särskilt avsnitt "Personal" lämnas en översiktlig personalredovisning. Den bygger på en omfattande personalberättelse som framgår av bilaga 5.

I avsnittet "Produktivitet" redovisas nyckeltal som visar verksamhetens produktivitet dels i form av styckkostnader, dels i form av en volymredovisning inom vissa områden.

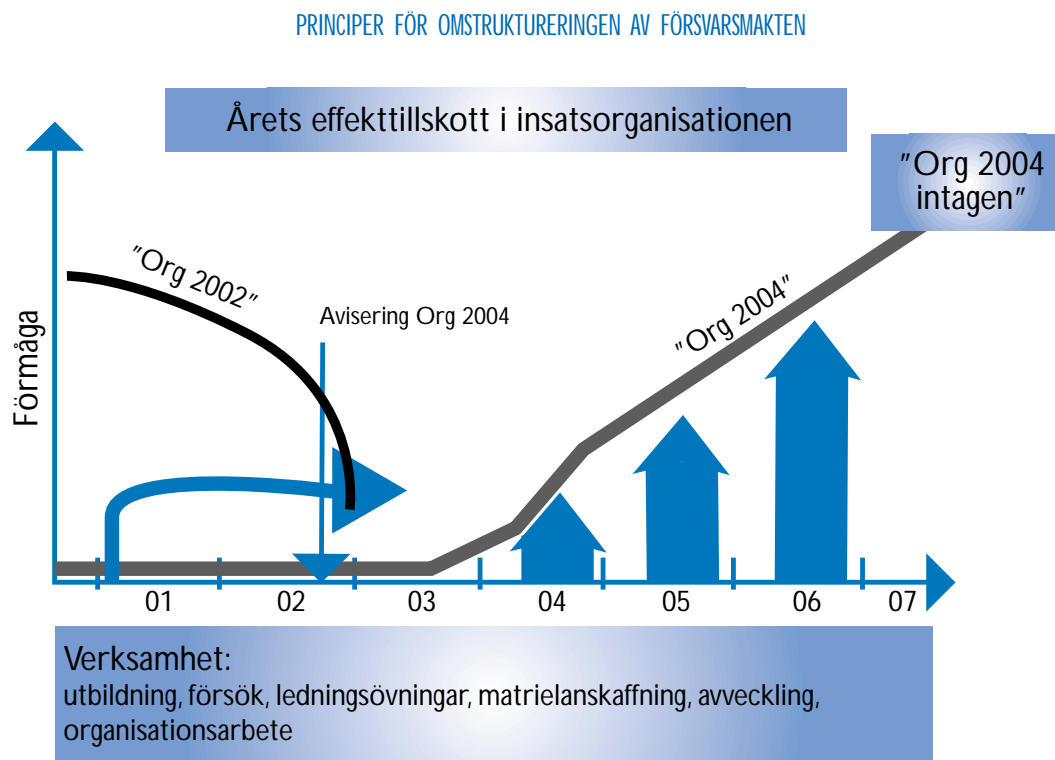
Slutligen lämnas ett antal ekonomiska redovisningar, bland annat de finansiella dokumenten som utgör Försvarsmaktens bokslut.

1) I Försvarsmakten har begreppet verksamhetsområde bibehållits av administrativa skäl.

De särskilda redovisningar som regeringen härutöver kräver är samlade i bilagor. I bilaga 8 finns de sammanställda med hänvisning till var, bland årsredovisningens dokument, de redovisas. Där anges också för varje återrapporteringskrav handläggande avdelning i Högkvarteret.

REDOVISNINGENS SAMMANHANG

Det finns anledning att erinra om det sammanhang i vilket årsredovisningen lämnas och vad den i grunden kan förväntas spegla i termer av uppnådda resultat m m Som påpekats tidigare skulle under försvarsbeslutsperioden fram till 2004 i första hand, utöver att säkerställa de internationella åtagandena, den anpassade organisationen intas. Med det som en grund skulle utvecklingen fortsätta mot den målbild 2010 som statsmakterna beslutat. Det principiella genomförandet av omstruktureringen framgår av bilden.

Dessa förhållanden, och den mycket stora komplexitet som vidlåter omstruktureringen, är viktiga att ha i minnet vid redovisningen i det följande. Det är inte den organisation, om än i mindre omfattning, eller den försvareffekt som Försvarsmakten hade under åttio- och nittiotalen som vare sig bör återtas eller eftersträvas. Det är en annan organisation med en annan effekt mot en annan hotbild. Vad bilden ovan utvisar, och vad som framgår av årsredovisningen, är att det tar tid, och måste få ta tid, att göra en så radikal omstrukturering som nu pågår.

FÖRSVARSMAKTENS UPPGIFTER M M

FÖRSVARSMAKTENS HUVUDUPPGIFTER

Det militära försvaret skall kunna användas för följande huvudändamål

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda vår territoriella integritet
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred.

KRAV PÅ OPERATIV FÖRMÅGA I OLIKA AVSEENDEN OCH KOMPETENSER²⁾

Riksdagen har beslutat om följande operativa förmåga och kompetenser för Försvarsmakten:

Försvara Sverige mot väpnade angrepp

Vad avser uppgiften att försvara Sverige mot väpnat angrepp skall Försvarsmakten:

- ha förmåga att upptäcka, analysera och möta begränsade insatser mot Sverige som sker med i första hand fjärrstridsmedel, eller hot om sådana insatser,
- ha förmåga att minska verkningarna vid en insats med NBC-stridsmedel,
- ha förmåga att i samverkan med övriga delar av totalförsvaret vidta skyddsåtgärder vid begränsade insatser mot civila och militära mål,
- ha förmåga att hantera informationskrigföring och bidra till samhällets totala motståndsförmåga mot informationsoperationer,

- ha förmåga att möta intrång på vårt territorium.

Försvarsmakten skall ha beredskap för att på kort sikt (högst ett år efter ett regeringsbeslut) kunna utveckla förmåga

- till skyddsåtgärder som medför att samhället kan motstå bekämpning av samhällsfunktioner och infrastruktur och
- att möta insatser av fjärrstridsmedel och begränsade luftrörliga insatsstyrkor.

Försvarsmakten skall vidare på medellång sikt (inom fem år efter ett regeringsbeslut), efter beslut om anpassningsåtgärder kunna utveckla förmåga att möta mer omfattande militära operationer. Försvarsmakten skall vidare skapa en grund för att på lång sikt (mer än tio år) kunna utveckla förmåga mot flera olika typer av väpnade angrepp.

Hävda vår territoriella integritet

Vad avser uppgiften att hävda vår territoriella integritet skall Försvarsmakten kunna

- upptäcka och ingripa mot kränkningar av territoriet, varvid förmågan, särskilt i Östersjöområdet, snabbt skall kunna ökas i anslutning till akuta kriser och
- upptäcka och avvisa säkerhetshot i samverkan med andra myndigheter.

Jas 39 A Gripen

foto: Peter Liander, Försvarets bildbyrå

2) Enligt avsnitt 1.2.1 i 2001 års regleringsbrev för Försvarsmakten.

Bidra till fred och säkerhet i omvärlden

Vad avser uppgiften att bidra till fred och säkerhet i omvärlden skall Försvarsmakten

- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera och genomföra fredsbevarande operationer som inledningsvis främst skall kunna ske med markförband, landminröjnings- och sjöminröjningskapacitet, transportresurser och andra specialenheter, företrädesvis i Europa och dess närhet, men även globalt,
- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera och genomföra fredsframtvängande operationer som främst skall kunna ske med markförband i Europa och dess närhet,
- kunna lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet som främst skall omfatta land- och sjöminröjningskapacitet, transportresurser och andra specialenheter, främst i Europa och dess närhet och
- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera, genomföra och delta i övningsverksamhet som skall omfatta såväl mark-

som sjö- och flygstridskrafter inom ramen för det säkerhetsfrämjande samarbetet, främst i närområdet.

På medellång sikt skall Försvarsmakten även kunna

- delta i begränsade fredsframtvängande operationer med markförband globalt och
- delta i fredsbevarande operationer med sjö- och flygstridskrafter i vårt närområde.

Stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred

Beträffande uppgiften att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred skall Försvarsmakten ha förmåga att samverka med civila myndigheter och ha förmåga att ställa resurser till förfogande.

Försvarsmakten skall vidare ha förmågan att ställa resurser till förfogande vid räddningstjänst och därutöver kunna lämna stöd till andra myndigheter.

Kraven på förmåga att stärka det svenska

HMS Arholma M72 typ Landsort, kamouflagemålad. Uppgraderad för internationella insatser.

foto: Peter Nilsson, Försvarets bildbyrå

samhället vid svåra påfrestningar i fred skall inte utgöra en utgångspunkt för Försvarsmaktens utformning och omfattning men skall beaktas i den operativa och territoriella planeringen, vid planering av övningsverksamhet samt när det gäller tillgänglighet till vissa materiellag och förnödenheter m m.

Krav på kompetenser

Härutöver skall Försvarsmakten upprätthålla följande kompetenser.

Kompetens att genomföra väpnad strid

Den är grundläggande för det militära försvaret och omfattar strid och militär verksamhet, i alla konfliktnivåer, riktad mot markmål, mot sjömål såväl på som under havsytan och mot luftmål. Kompetensen skall omfatta alla nivåer till väpnad strid samordnad i högre förband samt i militära operationer med samverkan mellan flera typer av stridskrafter och system.

Internationell kompetens

Den innebär kunskaper och färdigheter att kunna genomföra internationella fredsfrämjande och humanitära insatser samt att kunna

foto: Andreas Karlsson, Försvarets bildbyrå

annat i form av gemensamma övningar. Här ingår stöd till återuppbyggnad och övrig civil-militär samverkan (Cimic). Detta är under en övergångsperiod en särskild kompetens som successivt, i takt med Försvarsmaktens internationalisering, skall ingå som en naturlig del i Försvarsmaktens övriga kompetenser.

Ledningskompetens

Den innefattar beredskap, kunskap och färdighet att sätta in och leda militära insatser.

Försvarsunderrättelsekompetens

Den innebär kunskaper och färdigheter att upptäcka, analysera och bedöma hotbilden mot Sverige. I kompetensen ligger också att kontinuerligt kunna övervaka svenskt territorium samt kunskaper om hur sensorer och vapen, även vad avser rymdbaserade sådana, kan användas mot oss.

Skyddskompetens

Den innefattar skydd av civila och militära funktioner inklusive skydd av infrastruktur. Kompetensens bredd skall täcka områden från militära angrepp till åtgärder för att stärka samhället, fortifikatoriskt skydd samt skydd mot insatser med NBC-stridsmedel.

Logistikkompetens

Den avser den specifika logistikkompetens som behövs för militär verksamhet. Med logistik avses underhållstjänst, teknisk tjänst och transporter.

Kompetens inom informationskrigföring

Den omfattar kunskapen att hantera informationskrigföring. Kunskapen avser såväl defensiva åtgärder som kunskap om offensiva metoder för att kunna slå tillbaka mot en angripare.

Kompetens till civil samverkan

Den innebär kunskaper och färdigheter att när behov uppstår kunna samverka med civila myndigheter över hela skalan från räddningstjänstinsatser till krigstillstånd.

RESULTATREDOVISNING

FÖRSVARSMAKTENS SAMLADE FÖRMÅGA 2001-12-31³⁾

Bedömningen av Försvarsmaktens förmåga att lösa huvuduppgifterna är gjord mot nuvarande säkerhets- och militärpolitiska läge och i förhållande till ställda krav. Under dessa förutsättningar bedöms förmågan att lösa de fyra huvuduppgifterna som erforderlig till god.

Vår operativa förmåga att möta mer omfattande militära operationer är beroende av successiva anpassningsåtgärder. Det är av stor vikt att rimlig förvarning kan skapas så att nödvändiga beredskapsåtgärder kan vidtas. Vår operativa förmåga är vidare beroende av att såväl personal som insatsförband kontinuerligt övas och utvecklas.

Sammantaget bedöms Försvarsmakten inneha erforderlig till god förmåga att lösa de av statsmakterna ställda uppgifterna.

Förmågan att lösa huvuduppgifterna

Försvare Sverige mot väpnat angrepp

Försvarsmaktens förmåga att lösa uppgifter i nuvarande omvärldsläge inom ramen för väpnat angrepp bedöms sammantaget som erforderlig. Vid ett försämrat omvärldsläge bedöms brister inom följande områden utgöra de största begränsningarna; ledning, långräckviddig precisionsbekämpning, underrättelseinhämtning, logistik och helikopterunderstöd. Dessutom bedöms uthålligheten som begränsande vid operationer i mer än en riktning. Försvarsmaktens planering förutsätter att till-

3) Den värdering som gjorts grundas på följande taxonomi.

Bedömning	Innebörd av värdering
Mycket god	Högre förmåga/kompetens än bedömt behov (mer än motiverbar säkerhetsmarginal)
God	Förmåga/kompetensen motsvarar behoven (motiverbar säkerhetsmarginal)
Erforderlig	Motsvarar huvudsakligen behov. Brister förekommer inom vissa system
Svag	Påtaglig lägre förmåga/kompetens än behov,
Mycket svag	Förmåga/kompetens finns mer än så begränsad att den sannolikt saknar praktisk betydelse
Saknas	Förmåga/kompetens saknas helt

räcklig säkerhetspolitisk förvarning erhålls och att successiva anpassningsåtgärder vidtas när hot om väpnat angrepp tilltar. Nuvarande låga nivå på utbildnings- och övningsverksamhet begränsar på sikt möjligheterna att med angivna tidsförhållanden uppfylla krav enligt förbandsmålsättningar. Kompetensen, främst bland yngre befäl, att leda och utbilda i förband riskerar att urholkas. Denna kompetens är grunden för att genomföra väpnad strid oavsett inom vilken huvuduppgift det sker.

Hävda vår territoriella integritet

Försvarsmaktens förmåga att hävda svensk territoriell integritet bedöms sammantaget som erforderlig. Avsaknad av ett gemensamt operativt lednings- och övervakningssystem innebär begränsningar.

Bidra till fred och säkerhet i omvärlden

Förmågan bedöms sammantaget som erforderlig. Personalens ökade internationella erfarenhet bidrar till att successivt höja denna förmåga. Ledningsmetod, ledningssystem, materiel och utbildning behöver ytterligare anpassas till NATO anpassade ledningsstrukturer. Brister finns fortfarande avseende ammunitions- och minröjningsförmågan. Förmågan begränsas vidare av avsaknaden av strategiska transportsystem. Den avgjort största begränsningen vad avser att bidra till fred och säkerhet i omvärlden står att finna inom personalförsörjningen.

De förra året anmälda bristerna, relaterade till förmågan att genomföra fredsframtvigande insatser, åtgärdas efterhand som de materiella och utbildningsmässiga förutsättningarna finns för att organisera, utrusta och utbilda förband för internationella insatser med avsevärt högre eldkraft, skydd och rörlighet.

Övning av kravallhantering.

foto: Lennart Andersson, Försvarets bildbyrå

Stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar

Förmågan att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred bedöms sammantaget som god. En utökad samordning med den civila delen av totalförsvaret med anledning av det vidgade hot- och riskperspektivet samt en översyn av författningar relaterade till beredskapssystemet anses dock befogad. Försvarmakten har stor tillgång på resurser lämpliga för att även under mera normala förhållanden vid behov stödja samhället i samband med räddningsinsatser och vid annan stödverksamhet.

Förmåga till anpassning

Försvarmaktens förmåga att på kort sikt (högst ett år efter ett regeringsbeslut) kunna utveckla förmåga att möta insatser av fjärrstridsmedel och begränsade luftrörliga insatsstyrkor bedöms som erforderlig. Försvarmaktens förmåga att på medellång sikt (inom fem år efter ett regeringsbeslut), efter beslut om anpassningsåtgärder, kunna utveckla förmåga att möta mer omfattande militära operationer bedöms sammantaget som erforderlig.

Då det för närvarande föreligger vissa brister i den operativa och territoriella planlägg-

ningen vad avser försvar mot väpnat angrepp och hävdande av den territoriella integriteten inom 5 års-perspektivet föreligger osäkerheter beträffande bedömningen.

Upprätthållna kompetenser

Kompetensen att genomföra väpnad strid bedöms vara erforderlig. Avseende kompetensen till samordnad strid i högre förband och genomförande av militära operationer med olika typer av stridskrafter bedöms förmågan vara svag. Detta beroende på att övningsverksamheten under senare år vid krigsförband i regel genomförts på nivån under bataljon.

Försvarmaktens internationella kompetens bedöms som god. En stor mängd officerare och värnpliktiga har deltagit i en omfattande internationell insats- och övningsverksamhet. Personal tjänstgör vid staber i utlandet och implementering av en internationellt anpassad planeringsmetod sker i skolsystemet.

Ledningskompetensen bedöms som erforderlig på taktisk nivå men svag på operativ nivå. Detta sammanhänger främst med bristande övningsverksamhet och brister i ledningssystemens samordning och kvalitet.

Försvarsunderrättelsekompetensen bedöms som erforderlig.

Skyddskompetens bedöms som erforderlig. Avseende skydd mot insatser mot NBC-stridsmedel bedöms den ännu som svag. Kompetensuppbyggnad, materielleveranser och uppsättande av NBC-kompani förbättrar på sikt kompetensen.

Logistikkompetensen bedöms som erforderlig. Även logistikfunktionen påverkas negativt av en alltför låg övningsverksamhet, särskilt gäller detta övningar av operativ karaktär.

Kompetensen inom informationskrigföring bedöms som svag men erforderlig avseende delfunktioner såsom telekrig och signalspaning. Genomförande av planerat informationsoperationsprojekt och utvecklande av IT-försvarfsförband kommer att på sikt öka kompetensen.

Kompetensen till civil samverkan bedöms som erforderlig.

LÄGET I INSATSORGANISATIONEN

Av översikten nedan framgår kvantitativa mål för huvuddelen av insatsorganisationen fr o m 2002.

En detaljerad redovising av krigsduglighet i insatsorganisationen samt Försvarsmaktens samlade förmåga framgår av hemlig bilaga 1. För att förtydliga tabellunderlaget redovisas regeringens mål för 2002.

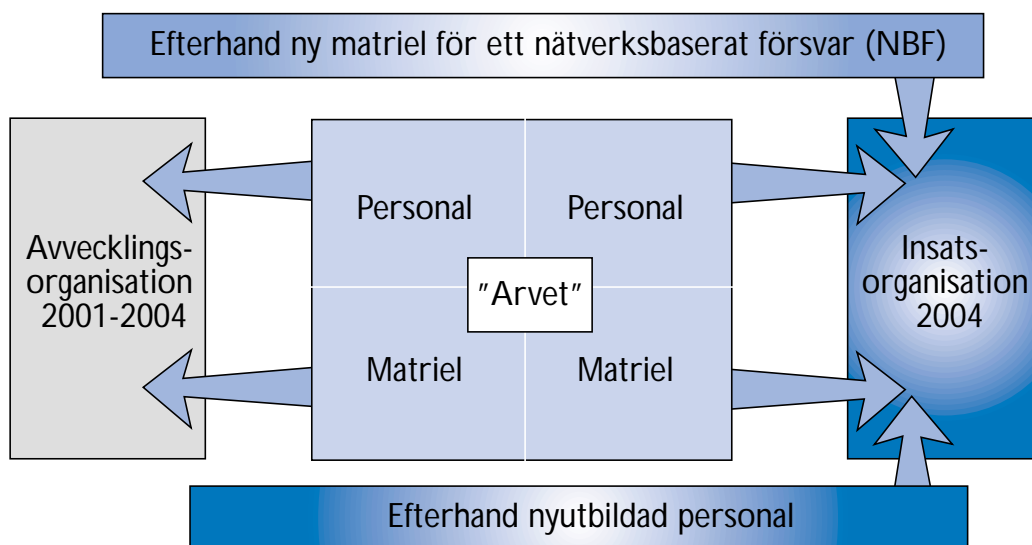
Förband	Mål 2001	Regeringens mål enl RB 2001/2002	
		Läget 2001-12-31	Mål 2002
HKV med stabsförband	V/1	V/1	V/1
Operativ insatsledning med stabsförband	P/1	U/1	P/1
Operativ sambandsbataljon		Fu/1	Fu/1
Signalspaningsbataljon	Fu/1	Fu/1	Fu/1
IT säkerhetsenhet	U/1	U/1	U/1
Vädercentral	V/1	V/1	V/1
Operativ uhledningsstab med stabsförband	P/1	P/1	V/1
Operativ transportbataljon	V/2	V/2	V/2
Marktelebataljon	P/2	Fu/2	V/2
Transportledningsstab	P/3	P/3	V/3
Divisionsstabsbataljon	V/1	Fu/1	V/1
Artregestab med artledningskompani	V/1	Fu/1	V/1
Divisionsunderrättelsebataljon	V/1	Fu/1	V/1
Fällskärmsjägerbataljon	V/1	V/1	V/1
Säkerhetsbataljon	V/3	Fu/3	V/3
Jägarbataljon	V/2	V/2	V/2
Luftvärnsbataljon rb 77/97	V/2	V/2	V/2
Divisionsluftvärnsbataljon 90/70	V/1	V/1	V/1
Divisionsingenjörbataljon (Ndivingbat ingår)	V/3	V/3	V/3
Förbindelsebataljon	V/3	V/3	V/3
Stridsvagnstransportkompani	V/3	V/3	V/3
Fältsjukhus V/3 Fu/3 V/3	V/1	Fu/1	V/1
NBC-kompani		(Endast expertgrupp)	
MD-staber med 29 MD-grupper	V/4	Fu/4	V/4
Markstridsbataljoner	V/12	Fu/12	V/12
Hemvärnsbataljon (I BU 01 personal)	90000	61000	V170
Marin basskyddsbataljon	V/2	Fu/2	V/2
Marin bevakningsbataljon	V/3	Fu/3	V/3
Armébrigadledningar med ledningskompani	V/6	V/6	V/6
Mekaniserade bataljon	V/16	V/16	V/16
Haubitsbataljon 77 B	V/4	V/4	V/4
Brigadluftvärnsbataljon Rb 90/70	V/4	V/4	V/4
Pionjärbataljon	V/4	V/4	V/4
Underhållsbataljon	V/4	V/4	V/4
Stadsskyttebataljon	V/6	V/6	V/6
SjöbevC	V/6	V/6 (Utreds)	V/6
Marin underhållsbataljon	V/1	V/1	V/1
Helikopterbataljon	V/2	U/2	V/2
Ytstridsflottilj	V/2	V/2	V/2
Minkrigsflottilj	V/1	V/1	V/1
Ubåtsflottilj	V/1	V/1	V/1
Amfibiebrigadledning med kompaniförband	V/1	V/1	V/1
Amfibiebataljoner	V/3	V/3	V/3
Telenätenhet	V/1	V/1	V/1
Strilbataljon	V/3	V/3 Strilbat 04 införs 03-01-01	V/3
Radarflyggrupp FSR 890	V/1	V/1	V/1
Flygbasbataljon 04	P/8	P/8	V/8
Depåflottiljverkstad	V/4	V/3	V/3
JAS 39-division	V/4	V/4 (omskoln av 5.e är påbörjad)	V/6
JA 37-division	V/3	V/4	V/1
AIS 37-division inkl SK 37 E	V/1	V/1	V/1
Central transportflygdivision	V/4	V/4	V/4
Regional transportflygdivision	V/2	V/2	V/2

Insatsorganisationen befinner sig, som påtalats tidigare, i en omfattande omorganisationsfas. Huvuddelen av den tidigare organisationen avvecklas och en ny organisation, organisation 2004, utvecklas. Denna nya organisation utgör grunden för fortsatt utveckling av operativ för-

måga, kompetenser och förband mot det nätverksbaserade försvaret.

De effekter omstruktureringen får för personal och materiel är omfattande och illustreras såvitt avser principerna av bilden nedan.

EFFEKTER AV OMSTRUKTURERINGEN AV FÖRSVARSMAKTEN

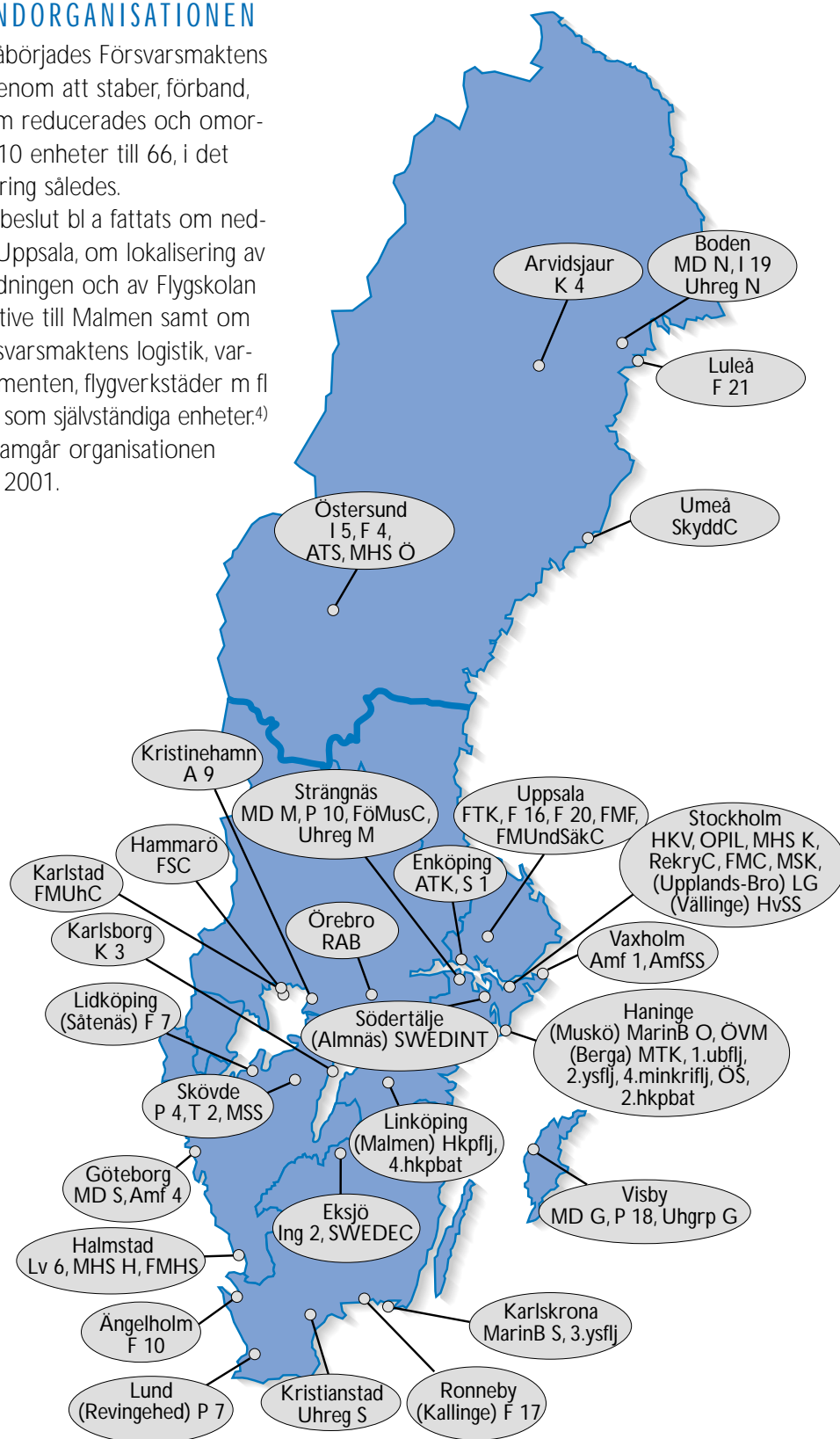

LÄGET I GRUNDORGANISATIONEN

Den 1 juli 2000 påbörjades Försvarsmaktens omstrukturering genom att staber, förband, skolor och centrum reducerades och omorganiserades från 110 enheter till 66, i det närmaste en halvering således.

Under året har beslut bl a fattats om nedläggning av F 16 i Uppsala, om lokalisering av Operativa insatsledningen och av Flygskolan till Uppsala respektive till Malmén samt om inrättandet av Försvarsmaktens logistik, varvid underhållsregementen, flygverkstäder m fl samtidigt läggs ned som självständiga enheter.⁴⁾

Av kartbilden framgår organisationen den 31 december 2001.

4) Organisationen Försvarsmaktens logistik intogs per den 1 januari 2002.

ÅRETS VERKSAMHET

Hur operativ förmåga och kompetenser påverkats och utvecklats

I hemlig bilaga 1 redovisas en sammanfattning av genomförd verksamhet 2001 verksamhetsgrenvis per förbandstyp. Den operativa förmågan och kompetenserna, enligt regeringens regleringsbrev 2001, som erhållit effekter av genomförd verksamhet anges där i detalj. Redovisningen nedan är översiktlig och sammanförd till lednings- och underhållsförband, arméförband, marinförband, flygförband, helikopterförband och utlandsstyrkan.

Förbandsverksamhet

Lednings- och underhållsförbanden

Operativa insatsledningen har fortsatt utvecklingen av operativ ledningsförmåga, nationellt och internationellt. En operativ fältövning har genomförts med syfte att pröva delar av den operativa planeringen. Arméns taktiska kommando har härutöver lett slutövningarna med arméns förband i Norrland och Skåne våren 2001. Underhållsförbandens verksamhet har inriktats mot omförrädsställning och materiel-utveckling. Vidare har förberedelser för övergång till en ny underhållsstruktur, Försvarets maktens logistik, genomförts.

Den genomförda verksamheten har främst givit effekt avseende förmågan att leda verksamhet ägnad att möta begränsade insatser, möta intrång på vårt territorium samt ingripa mot kränkningar. Försvarsunderrättelsekompetensen och kompetensen att leda och genomföra väpnad strid samt logistiskt understödja denna har tillförts effekt.

Arméförbanden

Arméns slutövningar SNÖSTORM och VÅRBRIS har genomförts med goda resultat. Insatsbataljoner ur åldersklassen har givits möjlighet till samträning. Grundutbildningen i övrigt vid arméförbanden har främst varit inriktad mot organisations- och metodförsök inför organisation 2004 samt för att kunna personalförsörja förband anmälda till utländska styrkeregister (PARP). Hemvärnsförbanden har genomfört övningsverksamhet som inneburit möjlighet att uppfylla kontrakten. Nyrekryteringen omfattar 3 000 personer, dock har hemvärnets styrka minskat från 69 000 personer till 64 000.

Genomförd verksamhet har främst givit effekt avseende förmågan att möta begränsade insatser, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränkningar samt genomföra fredsbevarande/fredsframtvigande operationer.

STRV 122 Leopard – Snöstorm 2001.

foto: Lasse Sjögren, Försvarets bildbyrå

Kompetensen att leda och genomföra väpnad strid samt logistiskt understödja denna har utvecklats. Samverkan mellan militärdistriktsstaberna och hemvärnet å ena sidan med andra delar av totalförsvaret samt lokala och regionala civila ledningsstrukturer å andra sidan har ytterligare utvecklats. Vidare har förmågan att skydda militära och civila funktioner och att samverka med civila organisationer utvecklats.

Marinförbanden

Vid de marina förbanden har utbildnings- och övningsverksamheten efterhand förändrats m h t till ekonomiska krav. Reviderade utbildningsmål för fartyg och kompanier har nåtts. Operativa insatser har till del kompenserat utebliven övningsverksamhet. De internationella och nationella övningarna samt minröjningsoperationer i de baltiska farvattnen är framgångsrikt integrerade i planeringen av utbildningen av fartygsförbanden. Utvecklingen av amfibieförbanden mot en ökad internationell interoperabilitet har fortsatt och planeringen för en amfibiestridsgrupp⁵⁾ har påbörjats. Under våren avkortades huvuddelen av de marina förbandens grundutbildning av de värnpliktiga med fyra veckor.

Genomförd verksamhet har främst givit effekt avseende förmågan att möta begränsade insatser, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränkningar samt genomföra fredsbevarande/fredsframtvigande operationer. Försvarsunderrättelsekompetensen och kompetensen att leda och genomföra väpnad strid samt logistiskt understödja denna har tillförts effekt.

Flygförbanden

Verksamheten har inriktats bl a mot omskolning av flygförare till JAS 39-systemet. Vidare har exportstödsåtgärder genomförts enligt plan. Flygutbildningen i övrigt för Viggen-systemets personal har genomförts i mycket begränsad omfattning med undantag för elever och personal i SWAFRAP⁶⁾

Genomförd verksamhet har främst givit effekt avseende förmågan att möta begränsade

insatser, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränkningar samt genomföra fredsbevarande operationer, inklusive förmågan att lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet. Försvarsunderrättelsekompetensen och kompetensen att genomföra väpnad strid har tillförts effekt.

Helikopterförbanden

Verksamheten har inriktats mot att upprätthålla beredskap enligt Försvarmaktens krav och behov samt beredskap enligt avtal med Sjöfartsverket och Västerbottens läns landsting.

Förmågan att upptäcka och ingripa mot kränkningar har indirekt tillförts effekt.

Nedfiring av sjukvårdare till räddningsflotte

foto: Pelle Höglund, Försvarets bildbyrå

Beredskap

Lednings- och underhållsförbanden

Den genomförda verksamheten har främst givit effekt avseende förmågan att möta begränsade insatser, vidta skyddsåtgärder vid insatser mot civila och militära mål, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränk-

5) Amphibious Task Unit (ATU).

6) Swedish Air Force Rapid Reaction Force

ningar samt avvisa säkerhetshot. Lednings- och försvarsunderrättelsekompetensen har tillförts effekt bl a genom de åtgärder och översyner av planer som föranleddes av terrorangreppen mot New York och Wasington den 11 september.

Armé-, marin- och flygförbanden

Den genomförda verksamheten har främst givit effekt avseende förmågan att möta begränsade insatser, vidta skyddsåtgärder vid insatser mot civila och militära mål, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränkningar samt avvisa säkerhetshot. Lednings- och försvarsunderrättelsekompetensen har tillförts effekt.

Incidentinsatser

Lednings- och underhållsförbanden

Insatser har genomförts med tyngdpunkt mot sjöfynd samt territoriell integritet.

Marinförbanden

Ytstridsförbanden har genomfört incidentinsatser vid tre tillfällen. Minkrigsflottiljen har genomfört röjning av ammunitionseffekter, omhändertagande av sjöfynd samt sjöräddningsinsatser. Ubåtsflottiljen har genomfört insatser vid fyra tillfällen. Sjøräddningsinsatser, akuta sjuktransporter till sjöss, eskortuppdrag och oskadliggörande av oexploderad ammunition har genomförts.

Flygförbanden

Under 2001 har 19 konstaterade kränkningar av svenskt luftrum skett. Samtliga kränkningar har skett av flyg tillhörande NATO utom i ett fall, då kränkning skett från Ryssland. Kränkningarna har skett i södra Sverige vid sju tillfällen, på Västkusten vid fyra tillfällen vid Gotland vid två tillfällen och över Götaland, Svealand och södra Norrland vid sex tillfällen. Bristande kunskaper om eller bristande respekt för våra tillträdesbestämmelser kan vara orsak till kränkningarna.

Genomförd verksamhet har givit effekter avseende främst förmågan att ingripa mot

Soldat med KSP 90.

foto: Fredrik Forsman, Försvarets bildbyrå

kränkningar av vårt territorium samt förmågan att samverka med civila myndigheter och ställa resurser till förfogande. Lednings-, logistik- och försvarsunderrättelsekompetenserna har tillförts effekt.

Internationella insatser

Lednings- och underhållsförband

Under 2001 har övningarna VIKING 01 och ALLIED EFFORT genomförts, liksom förberedelser för STRONG RESOLVE 02 och NORDIC PEACE 02. Planering av uppsättande av förband anmälda i utländska styrkeregister (PARP) har genomförts. Ledning av utlandsstyrkan, bl a på Balkan, och ledning av den under året tillsammans med Storbritannien planerade insatsen av trupp i Afghanistan har genomförts.⁷⁾ Utbildning och verifiering av SWAFRAP har genomförts.

Genomförd verksamhet har givit effekt främst avseende förmågan att genomföra fredsbevarande/framtvingande operationer, lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet samt förmågan att i samverkan med andra länder planera och genomföra

URF lyfts upp på Belos under ubåtsräddningsövningen där miniubåten skulle dockas med ubåten Halland på botten utanför Karlskrona. foto: Andreas Karlsson, Försvarets bildbyrå

övningsverksamhet. Effekter har tillförts internationell kompetens, lednings- och logistikkompetens samt kompetens att genomföra väpnad strid. Förmågan att leda och i samverkan med andra nationer samordna internationella insatser har förbättrats genom insatsen bl a i Afghanistan.

Arméförbanden

En bataljon har organiserats och utbildats för insats med huvuddelen inom 90 dagar efter order och med mindre del (kompani) inom 30 dagar efter order. Kompaniet sattes in under perioden juni-november i Kosovo. Förberedelser för deltagande i övningen STRONG RESOLVE har genomförts.⁷⁾

Genomförd verksamhet har givit effekt främst avseende förmågan att genomföra fredsbevarande/framtvingande operationer samt förmågan att i samverkan med andra länder planera och genomföra övningsverksamhet. Effekter har tillförts internationell kompetens, lednings- och logistikkompetens samt kompetens att genomföra väpnad strid.

Marinförbanden

Ytstridsförbanden har genomfört övningarna BALTOPS och LOVIISA. Vidare har 2.ytstridsflottiljen genomfört utbildning vid FOST (Flag Officer Sea Training) i Storbritannien. Minkrigsförbanden har genomfört minröjningsoperation MCOPEST 01. Ubåtsförbanden har genomfört ubåtsräddningsövning SEDGE-MOOR, taktisk kurs JMC, LOVIISA samt FOST. Amfibieförbanden har deltagit i flera internationella övningar såsom COOPERATIVE PARTNER, COOPERATIVE OSPREY, BALTOPS och SWE/FIN 01.

Genomförd verksamhet har givit effekt främst avseende förmågan att genomföra fredsbevarande/framtvingande operationer, lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet samt förmågan att i samverkan med andra länder planera och genomföra övningsverksamhet. Effekter har tillförts internationell kompetens, lednings- och logistikkompetens samt kompetens att genomföra väpnad strid.

7) Planeringen slutfördes under julhelgen-nyåret 2001/2002 och förbandet sattes in i januari 2002.

8) Övningen genomförs i Polen den 1–15 mars 2002.

Flygförbanden

SWAFRAP har utbildats och verifierats genom verifieringsövningen COOPERATIVE KEY i Bulgarien, som genomförts med gott resultat avseende förbandets förmåga att genomföra taktisk spaning. Transportflygförbanden med C 130 Hercules har genomfört övningarna MAPLE FLAG och COOPERATIVE KEY och transportflygets del av SWAFRAP har vidmakthållits.

Genomförd verksamhet har givit effekt främst avseende förmågan att genomföra fredsbevarande operationer, förmågan att lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet samt förmågan att i samverkan med andra länder planera och genomföra övningsverksamhet. Effekter har tillförts internationell kompetens, lednings- och logistikkompetens samt kompetens att genomföra väpnad strid.

Utlandsstyrkan

En snabb insats skedde av det mekaniserade kompaniet ur arméns beredskapsstyrka för internationella insatser i Kosovo under perioden juni-november. En likaledes snabb och smidig planering av insatsen av Särskilda skyddsgruppen (SSG) i Afghanistan har genomförts. Antalsmässigt är insatsen blygsam. Men det finns anledning att betona, att en insats av 45 personer principiellt inte skiljer sig åt jämfört med insats av ett avsevärt större förband såvitt avser alla de åtgärder som måste vidtas i hela kedjan från förbandschefen till regering

och riksdag och åter. I det avseendet är planeringen av insatsen, och dennas genomförande i januari 2002, ett gott betyg åt alla inblandade och den visar att de nationella beslutsrutinerna vid internationella insatser har effektiviserats i förhållande till tidigare. Härutöver har bataljonen i Kosovo vidmakthållits genom rotation varvid bataljon KS 05 avlöst bataljon KS 04.

Försvarsmakten har också under 2001 genomfört en omfattande kursverksamhet med 45 deltagande nationer med totalt 429 elever fördelat på 16 kurser. Dessutom har personal genomfört missionsförberedande kurser i Danmark, Schweiz, Finland och Ryssland. Utöver detta har Försvarsmakten hållit förband samt lednings- och logistikpersonal i beredskap för internationella insatser. Genomförda insatser omfattar bland annat KFOR (KS 04/05), inklusive IA 01. Inom ramen för SFOR har Sverige övertagit ansvaret som sk lead nation för civil/militär samverkan (CIMIC).

Försvarsmaktens internationella verksamhet redovisas i detalj i bilaga 3.

Den genomförda verksamheten har främst givit effekter avseende förmågan att genomföra fredsbevarande/framtvingande operationer, lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet samt förmågan att i samverkan med andra länder planera och genomföra övningsverksamhet. Effekter har tillförts internationell kompetens, lednings- och logistikkompetens samt kompetens att genomföra väpnad strid.

Helikopter 14 NH 90 – beslut om anskaffning är fattat under året.

foto: Ulf Hugo, Försvarets bildbyrå

Stöd till samhället m m

I det följande redovisas det stöd till samhället som lämnats under året i form av räddningstjänst m m. Några svåra påfrestningar på samhället har under året inte förelegat i den mening som avses med en av Försvarens huvuduppgifter (jfr ovan).

Lednings- och underhållsförbanden

Militärdistriktet har samordnat och lett stöd till samhället vid 106 eftersök av försvunna personer, fem bränder och en kemikalieolycka. Stöd har dessutom lämnats vid översvämningarna i Dalsland och i Västernorrland. Kraftbolag har erhållit stöd med bandvagnar i anslutning till röjning efter stormar. Hemvärns- och frivilligpersonal har i stor utsträckning deltagit i verksamheten.

Genomförd verksamhet av militärdistriktet samt av hemvärns- och frivilligpersonal har givit effekter avseende förmågan att samverka med civila myndigheter och ställa resurser till förfogande. Lednings- och logistikkompetenserna samt kompetens till civil samverkan har tillförts effekt.

Marinförband

Minkrigsförbanden har genomfört utbildningsstöd till 90 dykare från polisen och räddningstjänsten. Sjöräddningsövning med Sjöfartsverket, Svenska sjöräddningssällskapet, Sjöpolisen samt Kustbevakningen har genomförts med gott resultat.

Genomförd verksamhet har givit effekter avseende förmågan att samverka med civila myndigheter och ställa resurser till förfogande. Lednings- och logistikkompetenserna samt kompetens till civil samverkan har tillförts effekt.

Helikopterförbanden

Helikopterförbanden har genomfört 761 uppdrag. Nedan redovisas statistik för genomförda insatser med Försvarens helikoptrar i samband med räddningstjänst de tre senaste åren.

Typ av uppdrag	1999	2000	2001	Anm
Flygräddning	85	52	156	
Sjöräddning	112	120	127	
Räddningstjänst (brand, eftersök, mm)	141	112	91	
Nödhp sjuktransporter	61	26	56	
Ambulanshp (Lycksele)	404	340	370	400 patienter/ 546 h
Transport enligt förordning (1986:1111)	43	40	4	
Totalt antal uppdrag	846	690	761	

Genomförd verksamhet har givit effekter avseende förmågan att samverka med civila myndigheter och ställa resurser till förfogande. Lednings- och logistikkompetenserna samt kompetens till civil samverkan har tillförts effekt.

Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Investeringsplan (tkr)

Anslagspost anslaget 6:3	Budgeterat 2001	Utfall 2001
Materiel	22 203 586	20 341 907
Anläggningar	258 000	112 204
Forskning och teknikutveckling	898 000	893 353
Summa	23 359 586	21 347 464

Under 2001 har materieltillförseln främst varit inriktad mot de behov som föranletts av internationella uppgifter och genomförande av grundutbildningen.

Materiel

Materielanskaffningen har haft stor inverkan på Försvarens operativa förmåga och kompetens.

Förnyelse av luftvärnssystem, leverans av flera olika typer av stridsfordon och artillerilokaliseringsradar samt anskaffning av materiel inom NBC-området, moderniseringar och anskaffning av tekniska system för ledning samt fortsatta leveranser och utveckling av JAS 39-systemet, inklusive utveckling av bas- och led-

ningssystemet samt utveckling och anskaffning av kvalificerad ammunition har gett effekttillskott till samtliga förbandstyper.

Under 2001 har bland annat följande större materielsystem tillförts Försvarmakten.

- Artillerilokaliseringsradar Arthur (pågående)
- Personlig fältutrustning och materiel för mörkerstrid (pågående)
- Stridsvagn 121 och 122 med stödutrustning (pågående)
- Pansarbandvagn 501 (slutförd)
- Stridsfordon 90 med stödutrustning (pågående)
- IRV-sikten till rbs 56 (pågående)
- Normpersonbilar 4X4 (pågående)
- Materiel till marina lednings- och informationssystem (pågående)
- Strids- och transportbåtar (pågående)
- Bevakningsbåtar (slutförd)
- Färdigställande av minröjningsstyrka (2 mröjftg och 1 lednings- och underhållsfartyg) för internationella insatser
- Ledningssystem LS 10 för taktisk ledning av flystridskrafter (pågående)
- Telesystem bas för internationella insatser (pågående)
- Luftlägesinformationssystem LuLIS (slutförd)
- Stridsledningssystem, StriC etapp 2 (pågående)
- JAS 39 GRIPEN flygplan med stödutrustning (pågående)
- Flygplan TP 102 Gulfstream 4, för statsflygets behov (slutförd)⁹⁾
- Flygplan Tp 100 SAAB 340 har överförs från statsflyget till Försvarmaktens verksamhet (slutförd)
- Transportsystem för flygbasbat 04 (pågående)
- Serieflygplan till FSR 890 med stödutrustning (pågående)

Forskning och teknikutveckling (FOT)

Genomförd forsknings- och teknikutveckling svarar väl mot de behov som Försvarmakten har avseende måluppfyllnad och långsiktig utveckling av operativ förmåga, kompetenser

och anpassningsförmåga. I första hand har effekt tillförts som kompetens- och kunskapsproduktion.

Genomförd verksamhet i stort

Tyngdpunkten har under 2001 legat på:

- Spaningsförmåga och förmåga till informationsinhämtning mot luft-, yt- och undervattensmål innefattande främst radarteknik, IR-teknik, akustisk teknik och obemannade plattformar.
- Ledningsförmåga på operativ och taktisk nivå genom studier av informationssystemteknik och – krigföring, sambandsteknik, fusioneringsteknik och Människa-System-Interaktion.
- Bekämpningsförmåga på det framtida slagfältet, förmåga till väpnad strid, telekrigsteknik, signaturanpassningsteknik, undervattensteknik samt vapenteknik (inom precisionsbekämpning, fjärrstridsmedel samt enskilda stridsdelaars effekt).
- Skydds-förmåga i en framtida hot- och stridsmiljö, avseende skydd mot fjärrstridsmedel, ballistiska skydd samt personliga skydd.

Avseende mer okonventionella hot och metoder har kunskapsuppbyggnad inom IT-området fortsatt. Samordnat inom totalförsvaret har NBC-studier genomförts. Förberedelser för ett demonstratorprogram inom NBC-området har genomförts.

Ekonomiskt utfall

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet 2000-12-31 i tusentals kronor.

Forskning vid FOI	442 675
Forskning vid FHS	22 828
Teknikutveckling	339 275
Nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP	29 712
FOI internationella samarbete	13 000
Övriga koncernuppdrag	45 864
Summa	893 354

9) Enligt regeringsbeslut 2001-06-20 (Fö/2001/1523/MIL).

Nedanstående tabell visar utfallet i tusentals kronor av forskning och teknikutveckling fördelat på FoT-områden.

FoT-område	Forskning	Teknikutveckling	S:a FoT
Modellering och simulering	14 532	16258	30 790
Ledning inkl IT och samband	53 884	23804	77 688
MSI inkl fysiologi	36 519	6139	42 658
Urval och ledarskap	10 325		10 325
Sensorer inkl signaturanpassning	63 879	76427	140 306
Undervattenssensorer och vapen	59 359	7015	66 374
Vapen, verkan och skydd	92 009	68140	160 149
Skydd och anläggningar	3 417		3 417
Telekrig inkl EM vapen och skydd	91 126	96060	187 186
Obemannade farkoster		720	720
Materialteknik och elektronik	1 102	29052	30 154
Vapentraumatologi	10 724		10 724
Miljöfrågor	6 504		6 504
NBC	5 553		5 553
FOI strategiska forskningskärnor	11 933		11 933
Övrig forskning	4 637		4 637
Fotonik ¹⁾		10180	10 180
Modern produktionsteknik ¹⁾		5480 5 480	
Summa	465 503	339275	804 778
NFFP	29 712		29 712
Totalt	495 215	339 275	834 490
Totalt	467 673	353 465	821 138

1) Del av Försvarmaktens särskilda tekniksatsningar benämnda som FoT-område.

Jämförelse mellan plan 2000-11-01 och utfall i tusentals kronor per 2001-12-31.

Verksamhet	Plan 2000-11-01	Utfall 2001-12-31
Forskning	464 900	465 503
Teknikutveckling ¹⁾	357 100	339 275
Nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP	28 500	29 712
Koncernuppdrag ²⁾	47 500	58 864
Summa	898 000	893 354

1) Differensen inom koncernuppdrag är främst orsakad av FMV stöd till PerP/FoRMA.

2) Differensen inom teknikutveckling är främst orsakad av omförhandlade beställningar p.g.a. resursbrister och förseningar av projekt inom bl a informationssystemteknik, undervattens teknik och teknik för obemannade farkoster.

Stadsskyttepluton uppställs framför trästad.

foto: Andreas Karlsson, Försvarets bildbyrå

Sammantaget har verksamhetsområdet inneburit att effekt tillförts främst följande operativ förmåga och kompetenser:

Förmåga att

- möta begränsade insatser
- minska verkningarna av insatser med NBC-stridsmedel
- möta intrång på vårt territorium
- möta insatser av fjärrstridsmedel och begränsade lufrörliga insatsstyrkor
- ingripa mot kränkningar av territoriet
- planera och genomföra fredsbevarande operationer
- planera och genomföra fredsframtvängande operationer
- i samverkan med andra länder planera och genomföra övningsverksamhet

Kompetenser

- att genomföra väpnad strid
- internationell kompetens
- ledningskompetens
- försvarsunderrättelsekompetens
- skyddskompetens
- logistikkompetens
- kompetens inom informationskrigföring

Anläggningar

Försvarmakten har inriktat försörjningen av anslagsfinansierade anläggningar mot ökad flexibilitet så att den kan utgöra en integrerad del av Försvarmaktens förmåga att kunna anpassas mot nya hot och risker.

Ett begränsat antal anläggningsobjekt har

anskaffats under året. Komplexiteten vid dessa projekt möjliggör att Försvarmaktens kompetens avseende olika former av fortifikatoriska skyddslösningar och tekniska applikationer fortlöpande säkerställs.

Under året har kompetenshöjande utbildning genomförts vid flera tillfällen med deltagare ur Försvarmakten samt med inbjuden personal ur andra totalförsvarsmyndigheter (FOI, SRV, ÖCB och FORTV) och även personal ur konsultföretag verksamma inom det fortifikations tekniska kompetensområdet.

Slutsatser av årets verksamhet

Försvarmaktens operativa förmåga och kompetenser har under året inom samtliga områden givits effekttillskott från främst verksamhetsområdena förbandsverksamhet, internationella insatser, anskaffning av materiel, bl a demonstratormateriel, samt forskning och teknikutveckling.

Framförallt har effekterna på kompetensen att taktiskt leda verksamheten utvecklats liksom förmågan att i samverkan med andra nationer planera och genomföra internationella insatser.

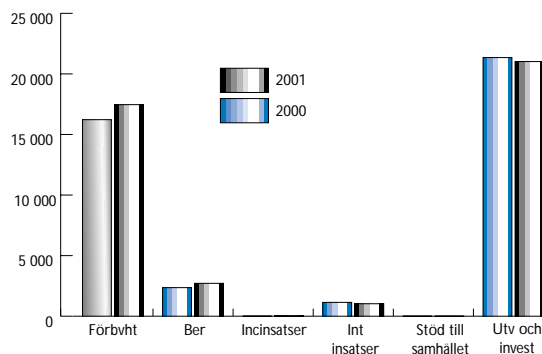
Utbildning och träning inom kompani (motsv) håller en mycket hög standard, såväl nationellt som internationellt, inte minst tack vare officerarnas och de värnpliktigas engagemang. Det gäller alla typer av stridskrafter. Den bild av verksamheten som i dessa stycken erhålls vid inspektionsverksamheten är entydig och den bekräftas också av hur verksamheten bedrivs vid utlandsstyrkan och i samband med de övningar som genomförs tillsammans med andra nationer. För att utveckla officerskårens samlade förmåga att leda högre förband och genomföra operationer krävs dock en successiv ambitionsökning inom övningsverksamheten.

Det är viktigt, att med detta som grund, säkerställa att den övningsverksamhet som är inplanerad inom ramen för försvarsbeslutet kan genomföras samtidigt som omstruktureringen fortgår som planerat. Som framhållits ovan så är det ett träget och långsiktigt arbete.

EKONOMISKT RESULTAT

Allmänt

Sammantaget har det ekonomiska resultatet av verksamheten på Försvarsmaktens olika anslag¹⁰⁾, vilka summerar sig till ca 43 378 miljoner kronor, inneburit att ramarna som anvisats av statsmakterna för verksamheten sammantaget gett ett anslagssparande om ca 2 301 miljoner kronor, varav förbandsverksamheten svarar för ca 60 miljoner kronor, de fredsfrämjande truppinsatserna för ca 209 miljoner kronor och materielansaffningen m m för ca 2 012 miljoner kronor. Nedan redovisas och kommenteras det ekonomiska resultatet mera i detalj. För bokslutet hänvisas till avsnittet "Finansiella dokument".

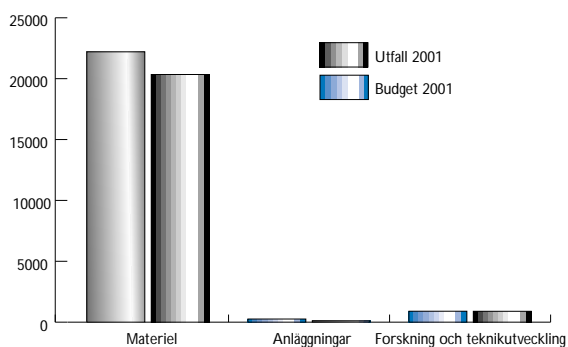

Verksamhetsområdenas nettokostnader och anslagsförbrukning

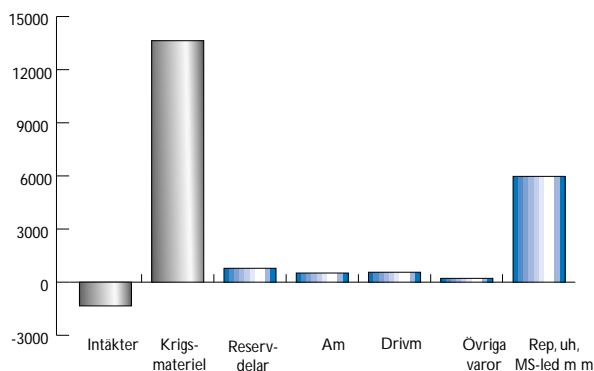
Verksamhetsområde

tkr	Netto-kostnader 2001	Netto-kostnader 2000	Anslags-förbrukning 2001	Anslags-förbrukning 2000
1. Förbandsverksamhet	16 527 110	18 710 817	16 221 673	17 461 647
2. Beredskap	2 363 896	2 715 108	2 356 775	2 711 481
3. Incidentinsatser	7 275	24	7 275	24
4. Internationella insatser	1 135 828	1 045 350	1 140 229	1 027 887
5. Stöd till samhället	4 076	6 625	4 076	6 625
6. Utveckling och investeringar	13 306 295	12 925 901	21 347 465	21 019 835
Summa Försvarsmakten	33 344 479	35 403 824	41 077 492	42 227 499

Utvecklings- och investeringsanslaget 6:1

Materielandelens komponenter av anslaget 6:1 (ap1)

10) Här inräknas också vissa medel anvisade över UD:s anslag 5:7:1 och 5:7:8.

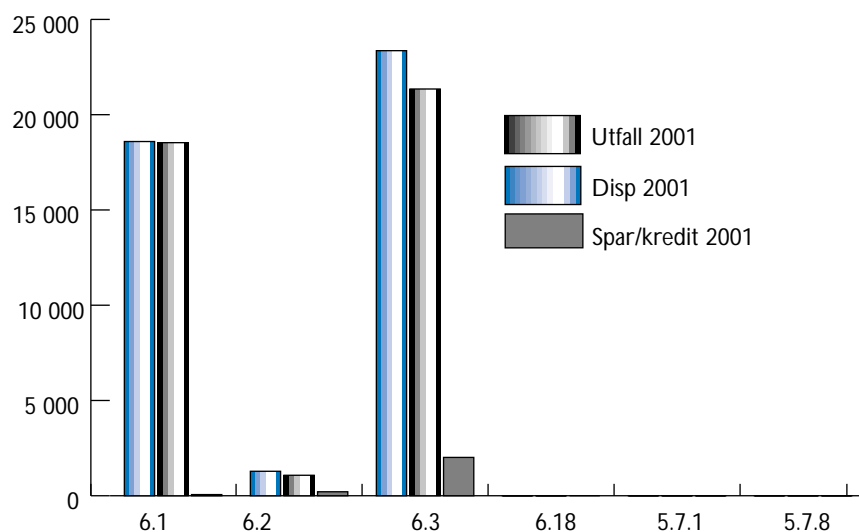
ANSLAGSFÖRBRUKNING SAMTLIGA ANSLAG

Utfall

Anslagsförbrukning

(tkr)

Post	Anslagspost	Anslagsmedel 2001 inklusive anslagssparande/ anslagskredit 2000	Utfall 2001	Anslags- sparande/ kredit 2001
Fö 6:1	Förbandsverksamhet och beredskap m m			
6:1	Förbandsverksamhet och beredskap m m	18 591 146	18 530 553	60 593
Fö 6:2	Fredsfrämjande truppinsatser			
6:2	Fredsfrämjande truppinsatser	1 284 150	1 075 168	208 982
Fö 6:3	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling			
6:3:1	Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	22 203 586	20 341 907	1 861 679
6:3:2	Utveckling och anskaffning av anläggningar	258 000	112 204	145 796
6:3:3	Forskning och teknikutveckling m m	898 000	893 353	4 647
6:3	Anslag 6:3 summa	23 359 586	21 347 464	2 012 122
Fö 6:18	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret			
6:18	Försvarmakten	59 245	59 245	0
UD	Fredsfrämjande verksamhet			
5:7:1	Försvarets internationella kommando (SVEDINT). Verksamhet utomlands	82 062	64 365	17 697
5:7:8	Till regeringens disp (ram för 2001 och 2002)	2 100	697	1 403
	Summa Försvarmakten	43 378 289	41 077 491	2 300 798

Analys

Anslag 6:1

På Försvarmaktens förslag har regering och riksdag godkänt förstärkning av förbandsverksamheten 2001 med 700 miljoner kronor för att återbetala anslagskrediten från 2000 och 300 miljoner kronor, av Försvarmaktens förslag om 700 miljoner kronor, för att förstärka förbandsverksamheten 2001. Statsmakterna fastställde slutligen i december 2001 anslagsnivån för förbandsverksamheten vilket innebar, att 18 591 miljoner kronor var tillgängligt för 2001. Den omfattande omplanering som genomfördes under pågående förbandsverksamhet 2001 medförde ökad osäkerhet i prognoserna. Av den anledningen angavs slutlig prognos för 2001 i ett intervall från 18 650 till 18 850 miljoner kronor. Prognosen indikerade att 50 till 250 miljoner kronor av anslagskrediten skulle behöva utnyttjas trots omfattande uppföljning och styrning av verksamhetens innehåll och genomförande. Slutligt utfall innebär dock att anslagskrediten inte behöver utnyttjas. Verksamheten genomfördes med ett underutnyttjande om ca 60 miljoner kronor.

Anslag 6:2

Försvarmakten har genomfört Fredsfrämjande truppinsatser enligt regeringens beslut. Det anslagssparande om 209 miljoner kronor som är resultatet efter 2001 beror främst på att regeringen ej behövde utnyttja tillgängliga medel.

Anslag 6:3

Underutnyttjandet på anslagspost 6:3:1 Materielanskaffning m m beror på flera samverkande orsaker. Främst kan nämnas ominriktningen av Försvarmakten och de begränsningar i materielbeställningar som gällde 1998 och till del även 1999. Produktionsförutsättningarna hos huvudleverantören Försvarets materielverk (FMV) har också påverkats av nämnda ominriktning. Generellt sett har även produktionskapaciteten hos FMV utgjort en orsak till underutnyttjandet. Avsaknad av områdesspecifik

kompetens (exempelvis inom områdena ubåtsäkerhets- och dyksystem) hos FMV har i några fall utgjort hinder för en smidig produktionskedja.

Underutnyttjandet på anslagsposten 6:3:2 Anläggningsanskaffning hänför sig till, att den ursprungliga planen för lokalisering och etablering av Operativa insatsledningen har ändrats från planerad utbyggnad av en berganläggning till en lokalisering i närheten av Uppsala. Vidare har genomförande av ett antal större asfaltarbeten vid flygfält senarelagts till 2002 främst på grund av allför höga anbud och förändrat framtida nyttjande av aktuella flygfält. Förutom ovanstående har ett antal byggprojekt genomförts till lägre kostnad och ett antal projekt senarelagts till 2002 med hänsyn till begränsad produktionskapacitet vid Fortifikationsverket (FORTV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Underutnyttjandet på anslagsposten 6:3:3 forskning och teknikutveckling hänför sig till forskningsområdet och beror på svårigheter att exakt förutse personaltillgången vid FOI och Försvarshögskolan (FHS).

UD anslag 5:7

Underutnyttjandet på anslagsposten UD 5:7:1 hänför sig till lägre kostnader för att vissa fredsfrämjande missioner avslutades tidigare än planerat eller att antalet observatörer reducerades inför 2002. Verksamhetsvolymen är lägre 2002 än 2001. Intäkter från FN, vilka hänförs till missioner före 2001, har också gottskrivits anslaget.

Särskilda åtgärder under 2001 med anledning av det ekonomiska läget

Åtstramningar inom kärnverksamheten

Beroende på den anslagskredit som under 2000 löptes upp på anslaget 6:1 till ett belopp om ca 700 miljoner kronor var det nödvändigt att vidta åtgärder inom förbandsverksamheten för att så långt möjligt gå skuldfri ur 2001.

Åtgärderna, som innebar ambitionssänkningar inom kärnverksamheten vid förbanden,

fick sammantaget till effekt, tillsammans med övriga åtgärder som redovisas nedan, att ett mindre anslagssparande, som framgår ovan, om ca 60 miljoner kronor uppstod på anslaget 6:1, men till priset av mer eller mindre allvarliga avbräck i verksamheten, främst för marin- och flygvapenförbanden. Även inom armén skedde åtstramningar oaktat att de större övningarna i Norrland och Skåne kunde genomföras under våren. Åtstramningarna vid förbanden syns bl a i den volymredovisning som framgår längre fram i årsredovisningen såvitt avser körmil stridsfordon, gångtid fartyg och flygtid flygplan och helikoptrar.

Analys av de s k stoppkaketens effekt inom förbandsverksamheten

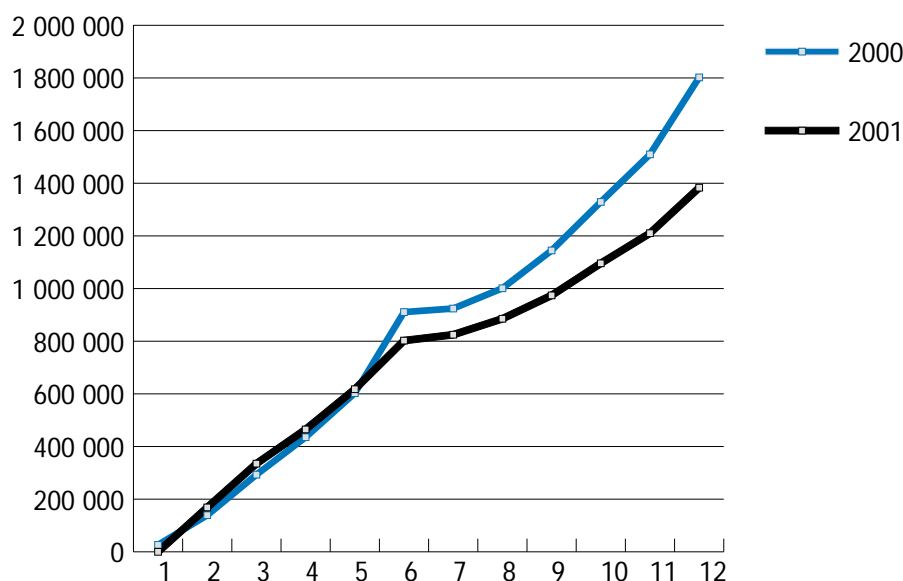
Utöver dessa åtstramningar fattade Försvarmakten i maj 2001 beslut om att minimera likviditetsutflödet genom att införa vissa restriktioner i form av s k stoppkaket. Stoppkaket var fem till antalet och avsåg

- inköp
- resor
- övertid om denna inte gick att omfördela i ledighet
- inhyrning av civila fordon samt
- utlägg av reparationer på civil verkstad.

Inom Högkvarteret har en analys gjorts av de direkta effekterna av stoppkaket. Analysen pekar på att besparingen för Försvarmakten genom dessa åtgärder uppgår till ca 400 miljoner kronor. Som exempel kan nämnas att kostnaderna för betald övertid per anställd nästan halverades jämfört med 2000 och totalt minskade med ca 170 miljoner kronor.

Med hänsyn till de stora förändringar som pågår inom Försvarmakten kan det vara svårt att i alla avseenden jämföra verksamhetsåret 2001 med tidigare år. Det har ändå varit möjligt att urskilja trender och mönster inom de analyserade områdena.

Analysen visar, att ett tydligt trendbrott i kostnadsutvecklingen skedde efter det att restriktionerna infördes, vilket framgår av diagrammet nedan.

Åtgärder med anledning av ESV:s förstudie om Försvarsmaktens ekonomi

Ekonomistyrningsverket (ESV) erhöll den 1 mars 2001 i uppdrag av regeringen, att i nära samarbete med Försvarsmakten och Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) genomföra en förstudie om Försvarsmaktens ekonomiska läge. Uppdraget bestod i att identifiera problem och dess orsaker samt utarbeta förslag till åtgärder som bör vidtas i närtid och på längre sikt för att säkerställa myndighetens kontroll över ekonomin. Förstudien överlämnades till Försvarsdepartementet och Försvarsmakten den 1 juni 2001.

Under hösten 2001 fortsatte arbetet inom

Försvarsmakten, med stöd av ESV, att ta fram ett åtgärds paket för att komma till rätta med ett antal strukturella ekonomiska problem. Implementeringen av detta paket pågår fortfarande i Försvarsmakten.

Målet är tvåfaldigt: Försvarsmakten skall ha full kontroll över sin interna ekonomistyrning och förtroendet för Försvarsmaktens hantering av sina betydande ekonomiska resurser skall återställas hos statsmakterna och allmänheten.

Försvarsmakten kommer att fortlöpande hålla Regeringskansliet underrättat om hur åtgärderna vinner effekt och vilka ytterligare åtgärder som kan bli aktuella.

SSG övning.

foto: Ulf Pettersson, Försvarets bildbyrå

PERSONAL

UTVECKLING AV FÖRSVARSMAKTENS PERSONAL

Kompetensutveckling

I början av 1998 startade Försvarsmaktens Högkvarter i nära samverkan med de fackliga organisationerna ett kompetensutvecklingsprojekt för civil personal inom Försvarsmakten. Implementeringen är genomförd under senare delen av året och en utvärderingsfas kommer att inledas där en slutrapport skall föreligga under 2003.

Överbefälhavarens 10-punkts program

Programmet omfattar punkterna: ledarskap, rörlighet, decentralisering, internationell tjänst, rekrytering, individuell utveckling, kompetensutveckling, lönebildning, prestationsvärdering och meritvärdering. Delarna i programmet är ett uttryck för överbefälhavarens vilja att driva personalfrågorna på ett konsekvent sätt så att personalpolitiken stödjer verksamhetens utveckling.

Utbildning av personal

Försvarsmaktens nya skolsystem är fortfarande under införande. Utvärderingar från slutförda

utbildningar visar att bra till mycket bra resultat har uppnåtts och att skolsystemet i allt väsentligt motsvarar kraven på modern utbildning.

Försvarsmaktens ekonomiska situation har dock medfört en del ambitionsminskningar, vilket skapar ett behov av programbunden utbildning och övrig kompetensutveckling under kommande år.

Yrkesofficerare

Antalet yrkesofficerare i Försvarsmakten var vid ingången av 2001 ca 13 100 individer och vid årets utgång ca 12 350.

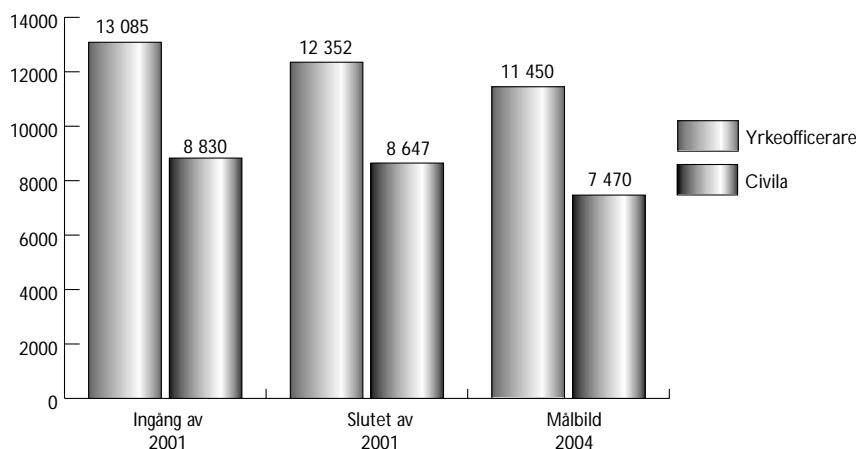
Målet för avveckling av personal 2001 om att ca 1 200 yrkesofficerare skulle lämna Försvarsmakten har uppnåtts. Under året har ca 340 nyrekryterats. Tillsammans innebär detta en nettoreducering om ca 900 yrkesofficerare. Medelåldern är fortsatt ca 41 år.

Samtliga avvecklingsåtgärder har i stort nått upp till eller överskridit de antal som varit målbild för 2001. Avgångar på egen begäran har även i år överskridit målbilden.

De avgångsorsaker som haft större utfall än bedömt är avgång på egen begäran och yrkesväxling. Orsakerna till detta är att arbetsmarknaden framförallt första halvåret var mycket

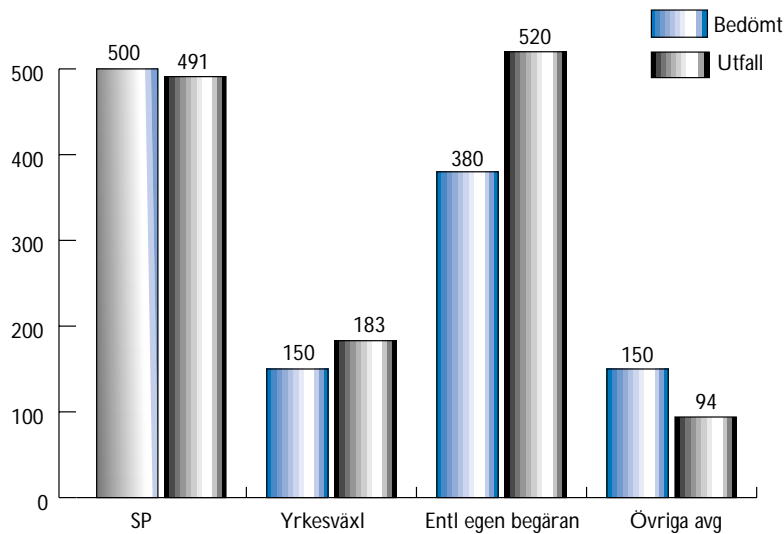
PERSONALAVVECKLING

PERSONALAVVECKLING 2001 MOT MÅLBILD 2004 (YRKEOFFICERARE I ANTAL OCH CIVILANSTÄLLDA I ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER)

Målbilden för 2004 är under översyn. Förslag till reduktioner kommer att lämnas i budgetunderlaget för 2003.

BEDÖMNING OCH UTFALL AV AVECKLINGSÅTGÄRDERNA AVSEENDE YRKESOFFICERARE

gynnsam och att yrkesofficerare generellt är eftertraktade på den övriga arbetsmarknaden. De flesta av de officerare som yrkesväxlat har varit placerade på förband som lagts ner under 2000.

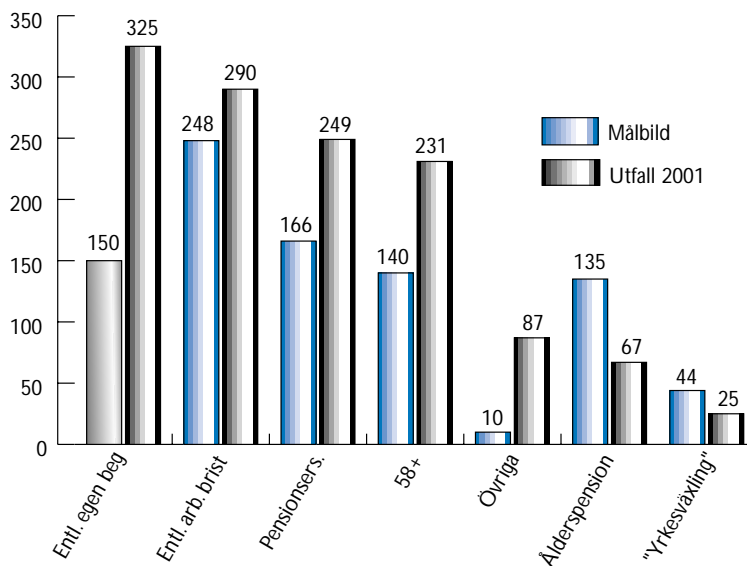
Antalet tjänstlediga yrkesofficerare (utan lön) har ökat under 2001 jämfört med tidigare år, särskilt i åldersskiktet 26-40 år. Höga tjänstledighetstal kan noteras för personal i särskilt konkurrensutsatta grupper som är attraktiva för civil arbetsmarknad. Detta kan leda till ytterligare brist på vissa kompetenser inom Försvarmakten.

Civil personal

Under 2001 har antalet årsarbetare minskat från ca 8 830 till ca 8 650, en minskning med ca 180 årsarbetare. Snittårsarbetskraften för hela året överstiger målet med endast ca 0,7%. Antalet anställda har minskat med ca 380 personer, till största delen bland de tidsbegränsat anställda. Största delen av minskningen, utöver pensionsavgångar, kan hänföras till personal som blivit uppsagd på grund av arbetsbrist eller lämnat Försvarmakten på egen begäran.

Under året har ett stort antal civilanställda slutat med pensionsersättning, 58+, och ålderspension. De avgångsorsaker som haft större

BEDÖMNING OCH UTFALL AV AVECKLINGSÅTGÄRDERNA AVSEENDE CIVIL PERSONAL

utfall än bedömt är avgång på egen begäran, pensionsersättning och 58+. Detta har påverkat snittåldern i positiv riktning och medelåldern är nu 45 år mot 48 vid förra årsskiftet.

Reservofficerare

Vid utgången av 2001 fanns det ca 16 000 reservofficerare totalt i Försvarmakten, varav 200 är kvinnor. Denna volym inkluderar samtliga reservofficersavtal.

Med aktuellt reservofficersavtal (avtal 94 M) finns det ca 12 000 reservofficerare. Under året har ca 400 före detta yrkesofficerare övergått till att bli reservofficerare. 319 reservofficerare har slutat sin anställning i Försvarmakten. Av dessa är tre kvinnor.

ARBETSMILJÖ

Idrott och friskvård

Under hösten 2000 och våren 2001 genomfördes utredningen "En ny Försvarmakt och dess idrott". Grundat på utredningens resultat beslutade överbefälhavaren om en ny idrotts- och friskvårdsorganisation, Försvarmaktens Idrott och Friskvårdsenhet (FM I/F), med start 2001-09-01.

Utbildning och utveckling är fortsatt viktiga områden för att bibehålla och utveckla Försvarmaktens kompetens inom idrott och

friskvård. För närvarande pågår bl a en översyn av Försvarmaktens fysiska baskrav.

Personsäkerhetsarbete

Sedan 1997 pågår ett omfattande arbete inom Försvarmakten för att minska antalet olyckor och skador. Arbetet bedrivs bland annat genom ökad kunskap hos befäl och värnpliktiga, klara och tydliga regler, ökat säkerhetsmedvetande bland personalen, en utvecklad säkerhetsanalysmetod samt tillsyn och uppföljning av verksamhetssäkerhetsarbetet.

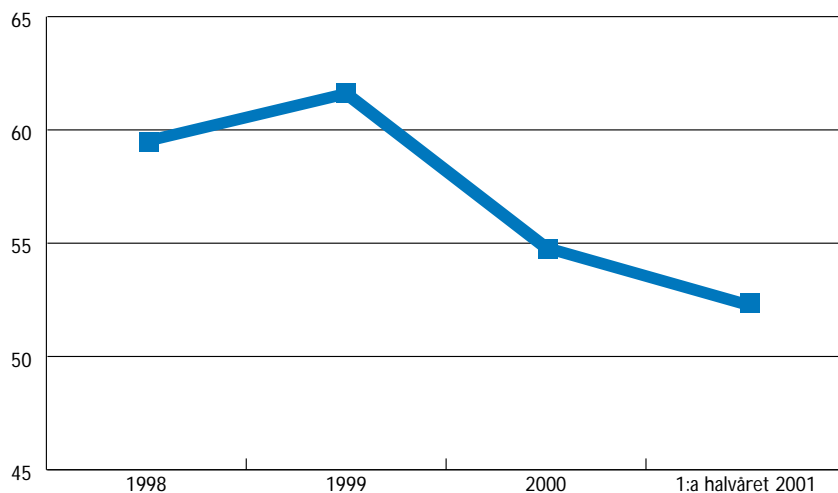
Försvarmakten följer fortlöpande upp inträffade olyckor med personskador. Nedan redovisas perioden 1998 t o m 1:a halvåret 2001 avseende anställda och värnpliktiga. Hela 2001 blir klart för redovisning under april månad 2002.

För de värnpliktiga redovisas samtliga skador även mycket lindriga s k bagatellskador.

Kvinnliga officerare

Försvarmaktens målsättning är att öka andelen kvinnliga officerare. Därför görs satsningar mot målgruppen ungdomar mellan 15–17 år. Det är en åldersgrupp för vilken Försvarmakten vill framstå som en intressant arbetsgivare. Försvarmakten har försökt nå dessa ungdomar genom mässor, men också genom reklamfilm och annonseringar i skolor.

ANTAL ANMÄLDA OLYCKSFALL PER 100 000 TJÄNSTGÖRINGS DAGAR

Under 2001 genomfördes "Mini-lumpen" på ett antal olika förband. Där fick unga kvinnor prova på "lumparlivet" under en helg. Satsningen har mottagits positivt av såväl de unga kvinnor som deltog som de officerare som ansvarade för verksamheten. Vidare har Försvarsmakten tillsammans med Pliktverket genomfört den så kallade "Tjejmönstringen" på flera av landets lokala pliktkontor. "Tjejmönstringen" och "Mini-lumpen" riktar sig till kvinnor mellan 17 och 22 år.

Sexuella trakasserier

Försvarsmakten accepterar inte sexuella trakasserier. Ett omfattande arbete har påbörjats i syfte att skapa en modern arbetsplats på alla nivåer inom hela organisationen. Under året har av framtagandet av utbildningspaketet "Försvarsmakten mot sexuella trakasserier" och distributionen av detta genomförts. Utbildningspaketet består av en CD-ROM, utbildningshandledning samt en informationsbroschyr.

Ubåt typ Gotland.

foto: Kockums x

PRODUKTIVITET

MYNDIGHETSSPECIFIKA RESULTATMÅTT

Styckkostnader

Totalkostnad per tjänstgöringsdag värnpliktiga

Definition: 1998 och tidigare: Totalkostnad för verksamheten grundutbildning (exklusive utnycklat stöd)/Antalet tjänstgöringsdagar grundutbildning. Fr o m 1999 ingår också utnycklat stöd. Tjänstgöringsdagar och kostnader redovisas för helåren.

1999 redovisades utbildning huvudsakligen relaterad till värnpliktiga på prestationsområde "Grundutbildning", övrig förbandsproduktion redovisades mot prestationsområdet "förbandsutbildning". 2000 slogs dessa två prestationsområden samman. För att möjliggöra jämförelser såväl bakåt som framåt, redovisas två tabeller för 1999.

2001

	Antal tjdgr	Kostnad (tkr)	Kr/tjdag
Armétridskrafter	2 682 723	2 917 236	1 087
Marinstridskrafter	866 573	1 898 909	2 191
Flygstridskrafter	608 074 2	194 013	3 608
Summa:	4 157 370	7 010 158	1 686

2000

	Antal tjdgr	Kostnad (tkr)	Kr/tjdag
Armétridskrafter	2 967 129	3 590 414	1 210
Marinstridskrafter	1 019 324	2 378 693	2 334
Flygstridskrafter	681 306	3 391 759	4 978
Summa:	4 667 759	9 360 866	2 005

1999 (prestationsområde grundutbildning och förbandsutbildning)

	Antal tjdgr	Kostnad (tkr)	Kr/tjdag
Armétridskrafter	3 101 112	4 033 235	1 301
Marinstridskrafter	1 250 688	2 486 893 *)	1 988
Flygstridskrafter	772 634	3 512 962	4 547
Summa:	5 124 434	10 033 090	1 958

*) Kostnaden har här ökats med 15,9 mkr, som felaktigt redovisats mot fortsättningsutbildning.

1999 (prestationsområde grundutbildning)

	Antal tjdgr	Kostnad (tkr)	Kr/tjdag
Armétridskrafter	3 101 112	3 778 084	1 218
Marinstridskrafter	1 250 688	1 817 174 *)	1 453
Flygstridskrafter	772 634	348 878	452
Summa:	5 124 434	5 944 136	1 160

*) Kostnaden har här ökats med 15,9 mkr, som felaktigt redovisats mot fortsättningsutbildning. Dessutom har kostnaderna ökats med 626 235 tkr från prestationen "förbandsutbildning" för att få jämförbarhet med tidigare år.

1998

	Antal tjdgr	Kostnad(tkr)	Kr/tjdag
Arméstridskrafter	4 164 742	3 646 058	875
Marinstridskrafter	1 405 262	1 372 439	977
Flygstridskrafter	908 548	277 616	306
Summa:	6 478 552	5 296 113	817

Analys: Minskningen i kolumnen kr/tjdag beror i arméstridskrafterna bl a på minskat ammunitionsutnyttjande, inställd övningsverksamhet och lägre målsättning än plan hösten 2001. I marinstridskrafterna beror minskningen bl a på minskad gångtid och för flygstridskrafterna beror den minskade snittkostnaden kr/tjdag bl a på reducerat antal flygtimmar.

Kostnad per gångtid (tim) och fartygstyp

Definition: Kostnader för drivmedel och underhåll/Antal gångtimmar

Fartygstyp	Antal gångtimmar 2001	Kostnad 2001 (tkr)	Kostnad per tim (tkr)				
			2001	2000	1999	1998	1997
Korvett	1 800	14 728	8 182	2 321	4 570	8 859	5 495
Robotbåt	1 693	15 047	8 888	5 456	7 496	5 591	5 576
Patrullbåt	3 266	18 701	5 726	2 789	3 052	3 410	3 275
Ubåt	5 790	66 006	11 400	455	5 200	3 360	3 358
Minjaktfartyg (Ldo)	1 414	12 300	8 699	1 054	2 200	2 090	1 618
Minfartyg (Ckr)	2 340	12 945	5 532	4 731	8 700	9 645	5 086

Analys: Under 2001 har ett mindre antal gångtimmar per fartygstyp nyttjats p g a de ekonomiska reduceringar som genomförts. Eftersom flera marina förband har en utbildningsrytm som innebär att en intensivare del av förbandsutbildningen genomförs under hösten har antalet gångtimmar påverkats i hög grad, då flertalet av de kraftiga nerdragningar som genomförts av verksamheten skett under samma tid. Minfartyget Carlskronas gångtidsuttag är beroende av den rutt som väljs för utbildningsexpeditionen (långresan) aktuellt år.

Kostnad per flygtimme och flygplantyp

Definition: Kostnader för drivmedel och underhåll/Antal flygtimmar

Flygplan- typ	Antal tim 2001	Kostnad 2001 (tkr)	Kostnad per tim (tkr)				
			2001	2000	1999	1998	1997
J 35 J			—		—	9 583	11 800
JA 37	4 795	159 201	33 201	26 054	18 870	30 444	31 500
AJS 37	1 572	45 183	28 742	7 864	9 052	15 337	20 800
JAS 39 Gripen	5 241	170 376	32 508	34 827	20 154	37 681	
TP 84	3 308	126 427	38 219	29 602	19 484	21 424	16 700
Hkp 4	1 856	37 272	20 082	19 132	23 030	18 390	14 800
Hkp 6	4 291	19 480	4 540	4 566	3 610	4 661	4 100
Hkp 9	2 388	15 448	6 469	4 639	3 810	3 683	
Hkp 10	3 381	49 146	14 536	18 587	13 410	13 100	
Hkp 11	1 746	13 573	7 774	ingen uppgift	ingen uppgift		
SH 89	513	4 687	9 136	4 468	6 800	5 640	5 600
Tp 54			—		—	—	4 400

Anm1: I kostnaden för fpl37 och 39 ingår ej modifieringskostnader beställda av TeK/fbd.

Anm2: Drivmedelskostnader kan idag ej följas upp per flygplantyp utom för helikopter. Redovisningen ovan utgår från normal förbrukning samt ett kalkylpris på 2,65 kr/liter vilket var gällande kalkylpris under en stor del av 2001.

Anm3: Osäkerhet råder avseende hur drivmedelskostnader hanterats före 2001 i tabellen ovan.

Analys: Flygutbildningen för JA-37-personal har i flera fall minskat p g a reducerad ekonomi, väder samt brist på personal och materiel. Reduceringen har ej påverkat Österrikeutbildningen.

En ökning av antal flygplansindivider har bidragit till ökad flygtidsproduktion av JAS 39. Dock har brist på reservdelar samt få tillgängliga flygplan medfört att omskolningen gått långsammare än planerat och utbildningen har inte kunnat följa uppgjord tidsplan. Verksamheten vid AJS-förbanden har prioriterats mot utbildning, förberedelser och praktik inför SWAFRAP.

Differensen avseende flygtidsproduktionen för helikoptersystemen kan härledas till kompetensbrist vid FMV vilket gjort att fem nymodifierade helikoptrar var oanvändbara under en längre tid (Hkp 4). Övriga differenser är till största del en konsekvens av den kostnadsreducering som genomförts under 2001. Mindre del beror på brist på navigatörer/operatörer (Hkp 10). Utbildningsinsatser pågår för att komma tillrätta med problemet. Rekryteringen av militära helikopter tekniker är god.

Månadskostnad per anställd i utlandstjänst

Definition: I månadskostnaden ingår samtliga kostnader, d v s lön, lönetillägg, utbildnings- och "övningsberoende" kostnader per månadsarbetskraft.

År	IFOR/SFOR ¹⁾	UNPREDEP	UNIFIL	KFOR	Snittkostnad
2001	84 951	—	473 759	69 880	70 417
2000	68 425	—	69 515	69 855	69 794
1999	73 558	117 490		71 550	75 327
1998	68 600	46 660			65 681
1997	60 605	39 184			50 032

1) Avser enbart SFOR fr o m år 2000.

Analys: Inför 2001 sänktes lönekostnadspålägget (LKP) från 54,73 till 49,82 för Försvarsmakten. Samtidigt fattade Försvarsmakten beslut om en generell ökning av utlandsstyrkans löner med 20%. Dessutom höjdes lönerna ytterligare för ett antal befattningar. Månadskostnaden för SFOR är högre än KFOR och jämfört med den för 2000. Utöver ovan redovisade lönehöjningar är främsta anledningen genomförda omstruktureringar i samband med Finlands lämnande av den nordisk-polska stridsgruppen (NPBG) och förflyttning av den svenska enheten (DB) från Camp Jussi till North Pole Barracks. Detta medförde förutom flytt- och anskaffningskostnader att enhetens sammansättning förändrades och antalet "billiga" befattningar som t ex kockar och assistenter minskades. För UNIFIL:s del blir snittkostnaderna missvisande eftersom LB avslutades vid årsskiftet 2000/2001. Kostnaderna avser främst restkostnader och återställandekostnader. KFORs månadskostnad, exklusive IA-kompaniet, motsvarar snittkostnaden för 2000. Inkluderas kostnaderna och personmånaderna för IA-kompaniet blir dock snittkostnaden något högre (71 741). Snittkostnaden per månadsarbetskraft har ökat med 623 kr, vilket är lågt med tanke på att lönerna i utlandsstyrkan höjts under året. Anledningen till denna relativt låga ökning är främst de engångs-/uppstartskostnader för materiel, camp m m i Kosovo som belastade åren 1999 och 2000 och som inte återfinns i 2001 snittkostnad.

SWEDINT i Bosnien.

foto: Sven Åke Haglund, Försvarets bildbyrå,

RESULTATMÅTT FÖR VISS STÖDVERKSAMHET

Mått för verkstadsdrift vid resp. underhållsregemente

Direkt tid, tusen timmar

	Uhreg S		Uhreg M		Uhreg N		Summa tot	
	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg
2001	584	613	336	381	218	221	1138	1215
2000	659	639	330	358	247	268	1 236	1 265
1999	673	717	338	401	284	295	1 295	1 413
1998	607	653	379	419	320	340	1 306	1 412

Analys: Försvarsmaktens omstrukturering har inneburit att de direkta timmarna minskat med ca 98 000 timmar jämfört med 2000 och med ca 77 000 timmar jämfört med budget. Minskningen beror på att produktionspersonal, motsvarande ca 50 personer, som slutat ej fått återanställas p g a rådande anställningsstopp samt ökade tjänstledigheter m a a omstrukturering och avveckling av verksamhetsställen.

Direkt tid/närvarotid

	Uhreg		Uhreg		Uhreg		Genomsnitt	
	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg
2001	0,62	0,63	0,56	0,57	0,60	0,61	0,60	0,61
2000	0,64	0,63	0,55	0,56	0,59	0,59	0,61	0,60
1999	0,62	0,65	0,52	0,58	0,59	0,60	0,59	0,62
1998	0,60	0,64	0,55	0,58	0,58	0,60	0,58	0,61

Analys: Totalt överensstämmer nyckeltalet i stort med det budgeterade, vilket innebär att målsättningen i detta avseende uppnåtts. Nyckeltalet har under 2001 varit föremål för en fördjupad analys i Högkvarteret i syfte att utröna varför nyckeltalet jämfört med motsvarande privat verksamhet förefaller lågt (jfr 2000 årsredovisning). Något entydigt svar har inte erhållits men analysen pekar på att uppmärksamhet fortlöpande måste ägnas frågan om andelen ledning och administration inom Försvarsmaktens logistik.

Överbefälhavaren Johan Hederstedt besöker Gotland.

foto: Stefan Melin, Försvarets bildbyrå

Mått för förrådsdrift vid resp. underhållsregemente

Direkt tid, tusen timmar

	Uhreg S		Uhreg M		Uhreg N		Summa tot	
	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg
2001	670	705	882	915	637	654	2 189	2 274
2000	726	713	886	884	579	625	2 191	2 222
1999	776	797	651	701	639	686	2 066	2 184
1998	482	547	613	616	513	540	1 608	1 703

Analys: Försvarsmaktens omstrukturering har inneburit att de direkta timmarna minskat med ca 2 000 timmar jämfört med 2000 och med 85 000 timmar jämfört med budget. Förrådsdriften har i sina redovisningar angett antalet personår till 1 976 vilket innebär en ökning med 36 jämfört med föregående budgetår. Trots detta redovisas ett lägre utfall direkt tid. Förhållandet kräver en djupare analys av verksamhetsföreträdare.

Direkt tid/närvarotid

	Uhreg S		Uhreg M		Uhreg N		Genomsnitt tot	
	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg	Utfall	Budg
2001	0,70	0,68	0,71	0,69	0,72	0,68	0,71	0,68
2000	0,68	0,64	0,74	0,69	0,70	0,67	0,71	0,67
1999	0,68	0,66	0,72	0,71	0,71	0,69	0,70	0,69
1998	0,63	0,69	0,69	0,69	0,69	0,69	0,67	0,69

Analys: Trots att den direkta tiden minskat med ca 85 000 timmar jämfört med budget redovisas ett förbättrat nyckeltal. Då det är oklarheter angående förrådsdriftens redovisade direkta timmar måste också detta nyckeltal analyseras djupare av verksamhetsföreträdare. Nyckeltalet har under 2001 varit föremål för en fördjupad analys i Högkvarteret i syfte att utröna varför nyckeltalet jämfört med motsvarande privat verksamhet förefaller lågt (jfr 2000 årsredovisning). Något entydigt svar har inte erhållits men analysen pekar på att uppmärksamhet fortlöpande måste ägnas frågan om andelen ledning och administration inom Försvarsmaktens logistik.

Överbefälhavaren Johan Hederstedt hälsar på serviceförädet, P 18. foto: Stefan Melin, Försvarets bildbyrå

VOLYMER

GRUNDUTBILDNING

2001

	Antal in-ryckta	Antal ut-ryckta	Antal krigs-placeringsbara	Avgångs-procent
Arméstridskrafter	9 566	8 551	8 162	12,4
Marinstridskrafter	2 604	2 328	2 038	10,4
Flygstridskrafter	1 689	1 731	1 723	10,8
Totalt	13 859	12 610	11 923	12,2

Analys: Avgångsstatistik för värnpliktiga som avbrutit sin värnpliktstjänstgöring 2001 pekar på ett procentuellt färre antal som avbryter sin värnpliktstjänstgöring efter inryckning mot tidigare år. Anledning till detta bedöms vara att Försvarsmakten i dagsläget inte inkallar något större antal värnpliktiga ur lägre kravprofiler, förbands och Pliktverkets regionala kontors förberedande arbete samt de enskilda förbandens insatser för att förebygga avgångar. Under 2000 bedöms det större procentuella värdet häröra sig till förbandsnedläggningar där värnpliktiga beslutat sig för att inte genomföra fortsatt värnpliktstjänstgöring på annan ort än vid det ursprungliga förbandet.

2000

	Antal in-ryckta	Antal ut-ryckta	Antal krigs-placeringsbara	Avgångs-procent
Arméstridskrafter	11 217	9 902	9 534	15,7
Marinstridskrafter	3 444	2 862	2 461	16,5
Flygstridskrafter	2 317	2 044	1 994	14,2
Totalt	16 978	14 808	13 989	15,7

1999

	Antal in-ryckta	Antal ut-ryckta	Antal krigs-placeringsbara	Avgångs-procent
Arméstridskrafter	12 201	10 252	10 078	12,5
Marinstridskrafter	3 969	3 496	2 913	15,4
Flygstridskrafter	2 539	2 255	2 204	13,7
Totalt	18 711	16 005	15 197	13,3

1998

	Antal in-ryckta	Antal ut-ryckta	Antal krigs-placeringsbara	Avgångs-procent
Arméstridskrafter	17 899	14 685	14 378	16,0
Marinstridskrafter	3 973	3 146	3 015	9,0
Flygstridskrafter	3 433	2 865	2 844	16,0
Totalt	25 305	20 885	20 426	15,0

NIVÅHÖJANDE PERSONALUTBILDNING

Program	Tot. antal elever 2001 ¹⁾	Tot. antal elever 2000	Tot. antal elever 1999	Tot. antal elever 1998
Arméstridskrafter	564	800	906	1 021
Marinstridskrafter	264	347	376	558
Flygstridskrafter	256	280	258	331
Totalt	1 084	1 427	1 540	1 910

1) Antal examinerade under 2001, ej fackprogram. Under 2001 har även 5 utländska elever utbildats vid YOP.

HEMVÄRNSUTBILDNING

	Antal tjejdagar 2001	Antal tjejdagar 2000	Antal tjejdagar 1999	Antal tjejdagar 1998
Totalt	183 834	217 655	163 992	196 387

KÖRMIL STRIDSFORDON

Stridsfordonstyp	2001	
	Budget	Utfall
Strv 121-122	6 154	5 601
Strf 90	15 423	13 885
Pbv 302	12 624	10 267
Pbv 401	6 781	5 371
Pbv 501	700	375

Nyckeltalet används första gången detta år och avses ingå i en serie i likhet med övriga volymnyckeltal.

GÅNGTIMMAR PER FARTYGSTYP

Fartygstyp	Antal timmar per år		
	2001	2000	1999
Kustkorvett	1 800	3 545	3 820
Robotbåt	1 693	1 765	1 769
Patrullbåt	3 266	6 581	5 753
Ubåt	5 790	9 000	5 798
Minjaktfartyg (Ido)	1 414	4 158	3 650
Minfartyg (Ckr)	2 340	1 780	1 502
Summa	16 303	26 829	22 274

FLYGTIMMAR PER ÅR OCH FLYGPLANS- OCH HELIKOPTERTYP

Flygplanstyp	Antal timmar per år			
	2001	2000	1999	1998
J 35 J	0	0	0	1345
JA 37	4 795	9 067	12 779	11474
AJS 37	1 572	1 541	2 704	4475
JAS 39 Gripen	5 241	3 362	3 578	1 658
TP 84	3 308	3 605	3 791	3 929
Hkp 4	1 856	2 273	2 754	2 624
Hkp 6	4 291	5 492	5 182	5 034
Hkp 9	2 388	3 657	5 096	3 206
Hkp 10	3 381	3 470	3 962	3 505
Hkp 11	1746	—	—	
SH 89	513	526	462	217
TP 54	0	0	0	0
Summa	29 091	32 993	40 308	37 467

Analys av körmil, gångtid och flygtid

Ambitionssänkningarna under 2001 har givit konsekvenser för kärnverksamheten vid alla stridskraftstyper.

Inom de mekaniserade arméförbanden har förbrukningen av körmil under året med respektive fordonstyp legat på ca 60-80 mil per fordon. Under året har t ex stridsvagnarna förbrukat ca 62 mil per vagn och stridsfordon 90 ca 67 mil per vagn. En analys bör göras i syfte att närmare fastställa rimliga körmiluttag med hänsyn till å ena sidan behovet av verklig träning i terräng och å andra sidan hur sådan träning till del kan kompenseras genom utnyttjande av simulatorer.

Inom flottans förband har främst patrullbåt-, korvett- och minjaktssystemens verksamhet påverkats. Gångtidsuttaget per fartyg ligger under vad som erfordras för utbildningens bedrivande. Minjaktfartygen ingår i beredskapen för internationella insatser och korvettsystemet är planerat för beredskap inom ramen för EU-kris. Ubåtssystemet har till delar kompenseras genom att operativ verksamhet ersatt utbildning.

För flygstridskrafterna gäller sedan länge den s k BUF-normen för flygtid per flygförare. Denna norm anger ett timantal per flygförare om ca 100–140 tim/år beroende på utbildningsståndpunkt, befattning i insatsorganisationen m m.

Inför 2001 var flygtiden beräknad till i snitt 68 timmar per flygförare. För SWAFRAP AJS 37 beräknades 120 timmar per flygförare, d v s ett relativt normalt flygtidsuttag.

Efter reduceringarna i maj 2001 blev utfallet för året ca 60 timmar per flygförare, vilket motsvarar ca hälften av behovet för att rimligt upprätthålla flygförarnas allsidiga förmåga. SWAFRAP har dock kunnat utnyttja planerad flygtid om ca 120 timmar per förare. Det samma gäller för flygförare under grundläggande flygslagsutbildning (GFSU).

GENERELLA NYCKELTAL FÖR STATLIGA MYNDIGHETER

Nyckeltal	Belopp (tkr)	%
1 Konsultkostnad I (hela konto 75 övr tjänster och konsulter) *)	7 403 721	1,09
Lönekostnader inkl fasta och rörliga tillägg	6 796 055	
2 Konsultkostnad I (konto 7511-7521 Konsulttjänster + tillf inhyrd personal)	5 043 098	0,74
Lönekostnader inkl fasta och rörliga tillägg	6 769 055	
3 Totala lokalkostnader	2 312 847	0,19
Totala personalkostnader (kontoklass 40-49, inkl. konto 461 och konto 745)	12 016 599	
		Kostn/pår
4 Totala lokalkostnader	2 312 847	115
Antalet årsarbetare	20 052	
		Area/pår
5 Total lokalarea	5 259 544	262
Antalet årsarbetare	20 052	
		Kostn/pår
6 Summa utbildningskostnader	1 979 198	99
Antalet årsarbetare	20 052	
		Utbdgr/pår
7 Summa utbildningsdagar	271 458	12
Antalet årsarbetare	20 052	

*) Konsultkostnaden innehåller även "konsultkostnader" för krigsmateriel (FMV) = 4 293 Mkr.

EKONOMISK ÖVERSIKT

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER (tkr)

Väsentliga uppgifter	2001	2000	1999	1998	1997	Not
Beviljad låneram	1 460 000	1 188 300	1 150 000	1 100 000	1 070 000	
Utnyttjad låneram vid årets slut	1 294 289	1 000 021	994 613	967 994	818 082	
Beviljade kontokrediter hos RGK	3 347 200	4 011 190	3 920 000	3 670 740	3 833 383	
Maximalt utnyttjade kontokrediter	1 562 452	256 603	250 179	1 583 230	439 025	
Räntekostnader på räntekonto	9 271	164	41	1 065	54	
Ränteintäkter på räntekonto	55 073	103 542	84 380	224 923	205 826	
Avgiftsintäkter, beräknat belopp i RB	338 000	0	107 796	182 881	0	
Avgiftsintäkter som mynd disponerar	1 369 400	1 171 895	1 515 813	2 069 727	1 589 761	1)
Anslagsavräkning anslaget 6:1	18 530 553	20 120 532	18 398 033	38 092 821	36 963 789	
Anslagsavräkning anslaget 6:3	21 347 465	21 019 835	21 048 023	0	0	
Beviljad anslagskredit	1 093 832	1 267 715	1 595 163	792 026	1 900 660	2)
Utnyttjad anslagskredit	0	705 827	889 195	364 895	0	
Summa utgående reservationer	0	5 000	22 702	10 382	7 591	
Summa utgående anslagssparande	2 300 797	1 171 253	744 289	209 342	1 182 052	3)
Summa tilldelade bemyndiganden	77 572 525	76 521 452	90 051 400	89 063 200	92 934 600	4)
Totalt gjorda åtaganden	70 474 979	73 617 300	73 825 100	80 186 056	76 606 200	
Antalet årsarbetskrafter	20 050	21 648	21 986	23 177	25 695	
Medelantalet anställda	21 101	23 461	23 450	24 550	27 218	
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 575	1 529	1 346	1 780	1 615	
Driftkostnad	31 577 762	33 091 495	29 585 011	41 247 138	41 504 428	
Årets kapitalförändring	-5 781 457	-5 365 273	-4 753 954	-3 627 751	-2 426 253	
Balanserad kapitalförändring	-3 924 055	-2 725 379	-1 768 852	1 207 312	1 443 471	

Noter 2001

- 1) I avgiftsintäkter som myndigheten disponerar ingår intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen med 626 359 tkr, medan beräknat belopp i RB är exklusive 4§-intäkter.
- 2) Anslagskrediten för anslaget 6:1 uppgår till 385 382 000 kr, för anslaget 6:2 till 32 450 000 kr och för anslaget 6:3 till 676 000 000 kr.

- 3) Utgående anslagssparande avser anslagen 6:1, 6:2, 6:3, 5:7:1 och 5:7:8.
- 4) Summan av tilldelade bemyndiganden avser beställningsbemyndiganden för materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling. Totalt gjorda åtaganden jämförs i Forsvarsmakten med utnyttjat bemyndigande, d v s volymen av annu ej betalade beställningsbelopp inom ovan angivna områden.

BEMYNDIGANDE FÖR MATERIEL, ANSLAGSFINANSIERADE ANLÄGGNINGAR SAMT FORSKNING OCH TEKNIKUTVECKLING

DEFINITIONER

Det bemyndigande som regeringen ger Försvarmakten avseende anskaffning av materiel, anslagsfinansierade anläggningar samt forskning och teknikutveckling för ett budgetår anger det högsta värde (anges i ett fast prisläge) uteliggande beställningar får uppgå till vid budgetårets slut. Mätpunkten ligger definitionsmässigt i gränsytan mellan Försvarmakten och FMV/ForTV/FOI (motsvarande). Inkomster hänförliga till förnödenhetsanskaffning, som till exempel försäljning av ammunition och försäljning av utgallrad materiel, minskar bemyndigandebelastningen på motsvarande sätt vid anslagsavräkning.

BEMYNDIGANDEREDOVISNING PER 2001-12-31

Tilldelad bemyndiganderam för budgetåret 2001

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2001, ändrat med regeringsbeslut 7 (2001-10-04, Fö2001/1953/MIL), utgör ramen 77 936 125 000 kronor (inklusive till regeringens disposition 10 600 000 000 kronor) inom anslag 6.3. Under året har 10 236 400 000 kronor av det bemyndigande som stått till regeringens disposition tilldelats Försvarmakten i samband med beslut om anskaffning rörande objektsramar och regeringsärenden. Försvarmaktens tilldelade bemyndiganderam för 2001 har därmed uppgått till 77 572 525 000 kronor.

Hittills utnyttjat bemyndigande

Hittills lagda beställningar innebär att bemyndigande om 70 474 979 000 kronor utnyttjats.

Bemyndiganderamen har ej utnyttjats fullt ut vilket beror på Försvarmaktens ekonomiska situation efter bland annat genomfört ominriktningsarbete. Planerade beställningar av ett flertal materielobjekt har därmed ej kunnat genomföras. Bland annat har planerade beställningar avseende vissa internationella samarbetsprojekt ej genomförts. Detta har inneburit att Försvarmakten ej nyttjat tilldelat bemyndigande fullt ut.

Under 2001 har Försvarmakten även kunnat konstatera ett administrativt fel som påverkar den ingående balansen vilket innebär att den ingående balansen uppräknas med 56 000 000 kronor. Den ingående och utgående balansen är angiven i genomförandeprikläge 2001.

Uppföljning av erhållen bemyndiganderam

(miljoner kronor)

Ingående åtaganden	74 279,2
Utestående åtaganden	70 474,9
Erhållen bemyndiganderam	77 572,5
Differens (outnyttjat bemyndigande)	7 097,6

AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Enligt resultaträkningen uppgår Försvarsmaktens totala intäkter av avgifter och andra ersättningar, oavsett finansieringsform, till 1 369 400 tkr (2000 1 171 895 tkr). Av dessa intäkter är 832 138 tkr (639 826 tkr) intäkter från andra statliga myndigheter, varav från FMV 519 938 tkr (292 764 tkr).

I nämnda belopp ingår intäkter av avgifter som avräknats anslag enligt 4 § avgiftsförordningen med 626 359 tkr (857 392 tkr), övriga avgiftsintäkter som redovisats mot anslag 665 332 tkr (237 535 tkr).

2001 och 2000 redovisas de fyra före detta resultatområdena mot anslag. Redan 1999 redovisades transportverksamhet och marketenterverksamhet mot anslag eftersom de upphört som resultatområden. Intäkter av avgiftsfinansierad verksamhet som inte avräknats anslag uppgår 1999 till 58 559 tkr, varav 41 tkr är ränteintäkter. Övriga intäkter som inte avräknats anslag redovisas i hemlig bilaga 7.

Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen

(tkr)

	2001	2000	1999
1 Tidskrifter och andra publikationer	5 512	4 143	4 252
2 Informations- och kursmaterial	27 052	9 263	8 661
3 Konferenser och kurser	40 894	28 910	50 229
4 Rådgivning och annan service	149 916	101 405	68 313
5 Lokaler	207 667	220 451	238 307
6 Utrustning	172 397	321 569	470 611
7 Offentlig inköps- och resurssamordning	16 170	167 200	249 907
9 Automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift	6 751	4 450	1 512
Totala avgiftsinkomster enligt 4§	626 359	857 392	1 091 792

Peter Lindhal från Bravo Sierra får besök av grekiska PX beökare. foto: Monica Leckne, Försvarets bildbyrå

Övriga avgiftsinkomster som redovisas mot anslag
(tkr)

	2001	2000	1999
Övriga avgiftsinkomster (ej hänförliga till ovanstående punkter)	322	328	189
Korrigeringar av bidrag/ersättning avseende närmast föregående budgetår	-5 874	-10 266	0
Övertalig materiel	71 214	26 311	18 081
Reservmateriel	97 884	106 633	215 123
Drivmedel	41 078	42 158	18 877
Transportverksamhet	77 257	14 350	9 864
Marketeriverksamhet	14 517	15 201	17 861
Verkstadsverksamhet	360 251	32 841	33 874
Personalbutikverksamhet	6 318	7 521	24 674
Kursavgifter hänförliga till PFF-verksamhet	151	335	1 341
Flygmedicinska uppgifter för civil luftfart	2 215	2 123	0
Övriga avgiftsinkomster som redovisas mot anslag	665 332	237 535	339 884

Anm 1

Jämförelsevärdena för år 1999 avser intäkter som ej avräknats anslag för resultatområdena extern verkstadsverksamhet och personalbutikverksamhet.

Swedint Camp Oden BA08 PX Restaurang

foto: Malin Ahlander, Försvarets bildbyrå

RESULTATRÄKNING
BALANSRÄKNING
NOTER OCH KOMMENTARER
ANSLAGSREDOVISNING
FINANSIERINGSANALYS

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	0101-0112	0001-0012	Not
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
• Intäkter av anslag	27 491 573	28 545 380	1
• Intäkter av avgifter och ersättningar	1 369 400	1 171 895	2
• Intäkter av bidrag	67 030	71 416	3
• Finansiella intäkter	56 836	106 494	4
Verksamhetens intäkter	28 984 839	29 895 185	
Verksamhetens kostnader			
– Lön och sociala avgifter	11 124 727	12 549 974	5
– Resekostnader	438 902	510 265	
– Övriga personalkostnader	452 970	541 728	
• Summa personalkostnader	12 016 599	13 601 967	
• Lokalkostnader	2 312 847	2 327 518	
– Värnplikts- och HV-kostnader	975 612	789 559	
– Materiel- och varukostnader	5 709 605	3 980 674	
– Tjänster m m	10 563 098	11 027 468	
• Summa övriga driftkostnader	17 248 315	15 797 701	
• Finansiella kostnader	65 109	53 638	6
• Avskrivningar, nedskrivningar	3 123 425	3 479 633	7
Verksamhetens kostnader	34 766 296	35 260 457	
Verksamhetens utfall	-5 781 457	-5 365 273	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m samt andra int. som inte disponeras av myndigheten	5 500		8
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	5 500		
Transfereringar			
Medel som erh från statsbudgeten för finansiering av bidrag	71 448	94 350	
Lämnade bidrag	71 448	94 350	9
Årets kapitalförändring	-5 781 457	-5 365 273	10

BALANSRÄKNING

Tillgångar (tkr)	Utg balans 01-12-31	Utg balans 00-12-31	Förändring 0101-0112	Not
Anläggningstillgångar				
Förbättring annans fastighet	14 213	11 145	3 068	11
Maskiner, invent, install m m	1 258 887	1 288 006	-29 119	11
Pågående nyanläggningar	3 794	4 112	-318	11
Beredskapstillgångar	82 354 479	74 307 858	8 046 621	12
varav beredskapsinventarier	65 933 065	56 529 444	9 403 621	12
varav beredsk. -varor i lager	16 421 414	17 778 413	-1 357 000	12
Summa Materiella anläggningstillgångar	83 631 373	75 611 122	8 020 251	
Varulager m m				
Varulager och förråd	180 862	206 820	-25 958	13
Pågående arbeten	39 923	21 990	17 933	
Förskott till leverantörer	63 078	34 509	28 569	14
Summa Varulager m m	283 863	263 319	20 544	
Fordringar				
Kundfordringar	92 358	87 093	5 265	
Fordringar hos andra myndigheter	432 074	380 297	51 777	
Övriga fordringar	6 319	7 342	-1 023	
Summa Fordringar	530 752	474 732	56 019	
Periodavgränsningsposter				
Förutbetalda kostnader	10 719	11 360	-641	
Upplupna bidragsintäkter	3 153	981	2 172	15
Övriga upplupna intäkter	977	1 344	-366	
Summa Periodavgränsningsposter	14 849	13 684	1 165	
Avräkning med statsverket				
Avräkning med statsverket	-1 319 265	156 911	-1 476 176	16
Summa Avräkning med statsverket	-1 319 265	156 911	-1 476 176	
Kassa och bank				
Räntekonto i Riksgäldskontoret	9 027 892	8 302 341	725 551	17
Kassa, postgiro och bank	7 708	7 566	142	
Summa Kassa och bank	9 035 600	8 309 907	725 693	
Summa tillgångar	92 177 171	84 829 675	7 347 496	

Kapital och skulder (tkr)	Utg balans 01-12-31	Utg balans 00-12-31	Förändring 0101-0112	Not
Myndighetskapital				
Statskapital	87 941 687	78 474 478	9 467 209	18
Balanserad kapitalförändring	-3 924 055	-2 725 379	-1 198 676	19
Kapitalförändring resultaträkning	-5 781 457	-5 365 273	-416 184	
Summa Myndighetskapital	78 236 175	70 383 825	7 852 350	
Avsättningar				
Avsättning pension och liknande förpliktelser	2 992 452	2 843 422	149 030	20
Summa Avsättningar	2 992 452	2 843 422	149 030	
Skulder m m				
Lån i Riksgäldskontoret	1 294 289	1 000 021	294 269	21
Skulder till andra myndigheter	7 228 028	7 903 390	-675 362	
Leverantörsskulder	625 708	872 301	-246 593	
Övriga skulder	414 826	370 214	44 612	
Förskott från uppdragsgivare och kunder	487	0	487	
Summa Skulder m m	9 563 338	10 145 926	-582 588	
Periodavgränsningsposter				
Upplupna kostnader	1 379 651	1 334 366	45 285	
Oförbrukade bidrag	4 252	904	3 348	22
Övriga förutbetalda intäkter	1 303	121 232	-119 929	
Summa Periodavgränsningsposter	1 385 205	1 456 502	-71 296	
Summa Kapital och Skulder	92 177 171	84 829 675	7 347 496	

NOTER OCH KOMMENTARER

ALLMÄNNA KOMMENTARER

Försvarsmaktens bokslut verifieras av 89 delbokslut och däri underliggande redovisning. Interna transaktioner mellan de olika redovisningsenheterna har helt eliminerats. Belopp anges i tusen kronor (tkr).

UNDANTAG FRÅN EA-REGLER

1. Försvarsmakten behöver inte finansiera investeringar i anläggningstillgångar som används eller har använts i verksamheten i samband med internationella uppdrag med lån i Riksgäldskontoret enligt kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188). Sådana investeringar får istället finansieras från anslaget 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser.
2. För Försvarsmaktens omsättningslager gäller inte 5 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188).
3. Försvarsmakten medges undantag från 5 § avgiftsförordningen (1992:191) avseende extern transportverksamhet, marketenteriverksamhet och försäljning av övertalig materiel samt för verksamhet enligt förordningen (1986:1111) om militär medverkan i civil verksamhet då det är en statlig myndighet som efterfrågar tjänsten.
4. Enligt regeringsbeslut den 9 september 1999 (Fö nr 4) medges Försvarsmakten undantag från 7 § förordningen (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom vad avser kravet på affärsmässighet i fråga om att försälja överskottsvapen till de baltiska staterna.
5. Enligt regeringsbeslut den 9 september 1999 (Fö nr 2) medges Försvarsmakten undantag från 5 § avgiftsförordningen (1992:191) i fråga om utlåning av stridsbåt av typen 90 H under en period av högst tre år.
6. Försvarsmakten undantas från 16 § anslagsförordningen (1996:1189) enligt nedan:
 - a) Försvarsmakten får vad avser försörjning med ammunition, reservdelar och drivmedel i förbandsverksamheten anskaffa dessa under anslaget 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling. Efter hand som förbrukning av förnödenheterna sker i förbandsverksamheten skall kostnaden för detta föras från anslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m m som intäkt till anslaget 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling.
 - b) Försvarsmakten får vad avser tjänster som genomförs inom förbandsverksamheten, internationella insatser respektive materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, och där slutprodukten finns planerad och beslutad inom någon annan av dessa verksamhetsgrenar, föra kostnaden för tjänsten till det anslag där slutprodukten finns planerad och beslutad, samt föra intäkten till det anslag som bekostar den verksamhetsgren inom vilken tjänsten utförts.
 - c) Försvarsmakten får utnyttja förnödenheter som anskaffats under anslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m m och 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling för den fredsfrämjande verksamheten med trupp utomlands. Försvarsmakten får anskaffa förnödenheter för den fredsfrämjande verksamheten med trupp utomlands under anslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m m respektive 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling. När Försvarsmakten förbrukar förnödenheterna i den fredsfrämjande verksamheten skall kostnaden för detta föras från anslaget 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser till anslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m m och 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling.

7. Försvarsmakten medges enligt regeringsbeslut den 7 december 2000 (Fö nr 11) undantag från 2 kap. 7 § 5 förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag vad avser redovisning av enskilda anläggningar som ingår i materielområdesvisa grupper av anläggningar. I bilaga till regeringsbeslutet framgår principer för redovisning av anslagsfinansierade beredskaps-tillgångar.
8. Försvarsmakten medges undantag från de allmänna råden till 20 § anslagsförordningen (1996:1189) avseende det högsta belopp som myndighetens samtliga åtaganden vid varje given tidpunkt får uppgå till. För Försvarsmakten gäller att bemyndigandet anger det högsta belopp som myndighetens samtliga åtaganden får uppgå till vid utgången av året.
9. Försvarsmakten medges, vad avser värderingsprinciper för lagerredovisning av beredskapsvaror, undantag från 5 kap. 3, 8 och 10 §§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Resultaträkningen visar samtliga intäkter och kostnader för den verksamhet som bedrivs av Försvarsmakten oavsett finansiering.

1. INTÄKTER AV ANSLAG

Posten består av de utgifter och inkomster som avräknats mot alla anslag i Försvarsmaktens redovisning, exklusive utgifter för anskaffning av beredskapsinventarier vars anskaffning redovisas mot statskapital och exklusive utgifter för lämnade bidrag.

Jämförelsevärdet för 2000 är justerat i enlighet med skrivelse "Komplettering till Försvarsmaktens årsredovisning för 2000" HKV 23 386:63620. Avser beredskapstillgångar uppgående till 1. 364. 308 tkr som felaktigt bokförts som tjänster under räkenskapsåret. Invärdering har skett under 2001.

2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ERSÄTTNINGAR

Av intäkterna har följande intäkter och ersättningar tagits ut med stöd av 4 § Avgiftsförordningen

	2001	2000
1 Tidskrifter och andra publikationer	5 512	4 143
2 Informations- och kursmateriel	27 052	9 263
3 Konferenser och kurser	40 894	28 910
4 Rådgivning och annan service	149 916	101 405
5 Lokaler	207 667	220 451
6 Utrustning	172 397	321 569
7 Offentlig inköps- och resurssamordning	16 170	167 200
9 ADB-info i annan form än utskrift	6 751	4 450
Totala avgiftsintäkter enligt 4 §	626 359	857 392

Intäkterna har erhållits från¹⁾	2001	2000
Försvarets materielverk	519 938	292 764
Fortifikationsverket	100 796	96 780
Luffartsverket	71 823	52 624
Sjöfartsverket	42 611	79 529
Försvarshögskolan	22 873	36 183
Regeringskansliet	14 997	21 526
Övriga statliga myndigheter (Summa från statliga myndigheter)	59 051 (832 090)	60 420 (639 826)
Övriga kunder	537 310	532 069
Summa	1 369 400	1 171 895

1) Uppdelningen för 2000 är gjord med den precision som varit möjlig. Systemstödet har under 2000 anpassats till de nya kraven på motpartsredovisning. Full effekt av denna anpassning nås först under år 2001.

3. INTÄKTER AV BIDRAG

	2001	2000
Lönebidrag från LAN/AMS	18 078	19 853
Utrikesdepartementet	25 382	23 406
Försvarsdepartementet	691	8 426
SIDA	16 749	19 386
Överstyrelsen för civil beredskap	90	600
Utvecklingsrådet	3 095	
Svenska Kyrkan	1 631	
Övriga bidrag	2 490	2 206
Summa	68 206	73 877
Periodiseringsposter	-1 176	-2 461
Summa	67 030	71 416

Uppgifter om bidrag erhållna ifrån Svenska Kyrkan och Utvecklingsrådet finns inte tillgängliga för 2000.

4. FINANSIELLA INTÄKTER

	2001	2000
- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	55 073	103 542
- Övriga finansiella intäkter	1 763	2 952

5. LÖN OCH SOCIALA AVGIFTER

Minskningen beror bl a på att de sociala avgifterna minskat från 54,73% till 49,82%. Årets resultat har dessutom belastats med en lägre pensionskostnad jämfört med föregående år. År 2001 har, i likhet med föregående år, belastats med engångsbelopp till förtidsavgången personal.

	2001	2000
Pensionskostnad (se även not 20)	812 843	1 717 891
Engångsbelopp	152 934	217 739

6. FINANSIELLA KOSTNADER

	2001	2000
– Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	9 271	164
– Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	49 924	51 374
– Övriga finansiella kostnader	5 914	2 100

Övriga finansiella kostnader består av en enskild post till SPV uppgående till 3 182 tkr avseende slutfaktura Statligt Pensionsåtagande för 2000.

7. AVSKRIVNINGAR, NEDSKRIVNINGAR

Avskrivningarna fördelar sig på	2001	2000
A Anläggningstillgångar för verksamheten		
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar anskaffade 1993/94	7 043	8 173
Under 1994/95 invärderade anläggningstillgångar	6 009	7 270
Lånefinansierade anläggningstillgångar (inkl leasing)	333 704	308 700
Summa för A	346 756	324 143
B Beredskapsinventarier		
Under 1998 och 1999 invärderade anläggningstillgångar	2 031 074	1 924 956
Under 1999 och 2000 anskaffade (aktiverade) anläggningstillgångar	2 155 913	1 558 402
Summa för B	4 186 987	3 483 358
C Beredskapsvaror i lager		
Uppskrivning av lagervärdet	-1 410 317	-327 868
Totalt A-C	3 123 425	3 479 633

8. INTÄKTER AV AVGIFTER MM SAMT ANDRA INTÄKTER SOM INTE DISPONERAS AV MYNDIGHETEN

Enligt regeringsbeslut 1998-07-02 FO 98/1049/MIL skall 5 500 000 kr levereras till inkomsttitel.

9 LÄMNAD E BIDRAG

Posten avser:	2001		2000	
	Lämnat	RB/Motsv	Lämnat	RB/Motsv.
<i>Anslag 6:18</i>				
Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer	58 479	59 245	59 245	59 245
<i>Anslag 6:1</i>				
FHS	—	—	2 728	2 728 2)
TPV	—	—	8 696	8 696 2)
SHK	1 862	2 100	2 006	1 990 1)
LU	—	—	25	—
Soldathemsrörelsens centrala organisation	2 200	2 200	2 191	2 200
Soldathemsrörelsens centrala organisation (avveckling)	—	—	654	655
KSAK	500	500	500	500
SMI	1 550	1 550	1 550	1 550
Förbandsmuseum	1 090	—	1 150	—
Frivilligorg stödande verksamhet i Baltikum, Polen & Ryssland.	4 419	4 800	3 689	3 860 3)
Övrigt under anslag 6:1	1 348	—	1 570	—
<i>Anslag A3 (Anslagsbeteckning 2000)</i>				
FFA	—	—	4 023	4 023 2)
FOA	—	—	10 012	10 012 2)
Summa:	71 448	70 395	94 350	91 599

- 1) Enligt Regleringsbrev för Statens haverikommission skall Försvarsmakten betala 20% av förvaltningskostnaderna vilka för budgetåret 2001 fick uppgå till högst 10 500 tkr.
- 2) Premiekompensation enligt regeringsbeslut.
- 3) Bokfört som köpt tjänst under 2000 ingår därför inte i totalen.

10. PERIODENS KAPITALFÖRÄNDRING

	2001	2000
Periodiseringsdifferens anslag	-5 787 679	-5 279 600
Återföring anslagsöverskridande	120 187	-120 187
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet (Y) 1)	-113 966	34 513
Årets kapitalförändring	-5 781 457	-5 365 273

- 1) Underskottet 2001 är fiktivt. Det motsvarar exakt under tidigare år ackumulerat överskott som under 2001 har gottskrivits anslag.

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

11. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR FÖR VERKSAMHETEN

Avskrivningstider: (Kompleta avskrivningsregler framgår av Handbok Att investera 1998.)

25 år: Fartyg

15 år: Båtar

10 år: Verkstads- o tillverkningsutrustning, telefonväxlar, utbildningsanläggningar, simulatorer, tävlingsvapen, viss köksutrustning, tyngre transportmedel, förbättring på annans fastighet, datornät, stordatorer, möbler och inredning

5 år: Lätta transportmedel, kommunikationsmedel, minidator, kontorsapparater, djur, övrigt

3 år: Persondator med kringutrustning

	Förbättring på annans fastighet		Maskiner, inventarier m m ¹⁾		Pågående ny-anläggningar	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000
IB anskaffningsvärde	15 561	11 565	2 725 647	2 153 309	4 112	
IB invärderade			184 193	192 297		
Korrigerig av tidigare invärdering			22			
Årets anskaffningar	6 167	3 996	327 655	656 862	-318	4 112
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	118 715	92 629		
UB anskaffningsvärde inkl invärd	21 729	15 561	3 118 758	2 909 840	3 794	4 112
IB ackumulerad avskrivningar	4 416	1 807	1 621 834	1 376 302		
Årets avskrivningar	3 100	2 610	343 656	328 799		
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	105 619	83 267		
UB ackumulerade avskrivningar	7 516	4 416	1 859 870	1 621 834		
Summa bokfört värde	14 213	11 145	1 258 887	1 288 006	3 794	4 112

1) Här ingår anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal till ett bokfört värde av 4 576 (8 899).

12. BEREDSKAPSTILLGÅNGAR

Beredskapsvaror i lager t ex ammunition, drivmedel och livsmedel redovisas i balansräkningen som beredskapstillgång. De omsätts i varierande grad i förbandsverksamheten och hanteras därför med nödvändighet som omsättningstillgång i den löpande redovisningen. Årets lagerförändring ingår i Årets kapitalförändring men omförs i början av nästa år till statskapital.

Beredskapsinventarier skrivs av enligt plan med följande avskrivningstider:

- Stridsfordon, självgående pjäser, specialfordon över 3,5 ton, fartyg, båtar över 15 ton, flygplan samt helikoptrar (individredovisade materielsystem) 25 år
- För mindre enheter t ex lätta stridsfordon, lätta helikoptrar (individredovisade materielsystem) 10 år
- Övriga beredskapsinventarier 10 år/5 år/3 år

	Beredskapsinventarier		Beredskapslager		Anm
	2001	2000	2001	2000	
IB anskaffningsvärde	27 154 094	13 686 512			
IB invärderat	36 033 715	36 129 392			
IB bokfört värde lager			17 778 414	18 406 176	
Årets anskaffning	13 634 658	13 467 582			
Korrigerig av föreg års invärdering	-828	-32 677			1)
Årets försäljningar/utrangeringar	62 039	63 000			
Årets lagerminskning			2 767 317	955 630	
UB anskaffvärde beredskapsinv inkl invärd	76 759 599	63 187 809			
IB ackumulerade avskrivningar	6 658 365	3 182 507			
Årets avskrivningar	4 275 400	3 483 358			
Korrigerig av tidigare års avskrivningar	-88 414				
Årets försäljningar/utrangeringar	18 817	7 500			
Uppskrivning av lagervärdet			1 410 317	327 868	
UB ackumulerade avskrivningar	10 826 534	6 658 365			
Summa bokfört värde	65 933 065	56 529 444	16 421 414	17 778 414	

1) Vid invärdering 1998 togs viss materiel upp till för högt värde. Korrigerig har skett under 1999, 2000 och 2001.

Jämförelsevärde för 2000 är justerat i enlighet med skrivelse "Komplettering till Försvaretsmaktens årsredovisning för 2000" HKV 23 386:63620. Avser beredskapstillgångar uppgående till 1. 364. 308 tkr som felaktigt bokförts som tjänster under räkenskapsåret. Invärderig har skett under 2001.

13. VARULAGER OCH FÖRRÅD

Endast lokala lager för fredsdriften redovisas i denna post. (Beträffande beredskapsvaror i lager se not 12.)

14. FÖRSKOTT TILL LEVERANTÖRER

Av totalbeloppet utgör 5 261 tkr förskottshyra till statens fastighetsverk, 968 tkr till FOI och 272 tkr till Luftfartsverket avseende år 2002. Resterande belopp utgörs huvudsakligen av förskottshyra till icke-statliga motparter likaledes avseende år 2002.

15. UPPLUPNA BIDRAGSINTÄKTER

Posten avser 237 tkr i lönebidrag från Arbetsmarknadsverket, 1 340 tkr från Utrikesdepartementet avseende Baltiska elever vid MHS Karlberg och Upprättande av Hälso- och sjukvårdsenheter i Baltikum samt 1 576 tkr Statens Energimyndighet avseende Vindkraftverk.

16. AVRÄKNING MED STATSVERKET

	2001	2000
Ingående balans	156 911	875 120
Avräknat mot statsbudgeten:		
– Anslag	41 077 492	42 227 499
– Inkomsttitlar	–5 500	0
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
– Anslagsmedel som tillförts räntekonto	–41 496 925	–41 862 236
– Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	5 500	0
– Uppbördsmedel m m	198 710	94 646
– Transfereringar m m	–1 255 453	–1 178 117
Utgående balans	–1 319 265	156 911

17. RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET

Behållningen är något högre än leverantörsskulderna och motsvarar myndighetens kortsiktiga likviditetsbehov.

18. STATSKAPITAL

Bokfört värde	2001	2000
– beredskapsinventarier	70 163 274	60 068 302 1)
– beredskapsvaror i lager	17 778 413	18 406 176 2)
Totalt	87 941 687	78 474 478

1) Det värde som redovisas per 2000-12-31 och 2001-12-31 motsvarar, bortsett från årets avskrivningar och avyttringar, bokfört värde i föregående helårsbokslut med tillägg av årets anskaffning och invärdering som skett eller korrigerats under året. Avskrivningar och avyttringar bokförs mot statskapital först påföljande år. Jämförelsevärdet för 2000 är justerat i enlighet med skrivelse "Komplettering till Försvarsmaktens årsredovisning för 2000" HKV 23 386:63620. Avser beredskapstillgångar uppgående till 1. 364. 308 tkr som felaktigt bokförts som tjänster under räkenskapsåret. Invärdering har skett under 2001.

2) Det värde som redovisas per 2000-12-31 och 2001-12-31 motsvarar lagrets bokförda värde i föregående helårsbokslut.

19. BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING

Posten består av	2001	2000
Bokfört värde invärderade anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	13 070	20 151
Balanserat resultat för avgiftsfinansierad verksamhet utanför anslag	113 966	79 452
Övrigt (t o m föregående bokslut ackumulerade periodiseringsdifferenser)	–4 051 091	–2 824 982
Totalt	–3 924 055	–2 725 379

20 AVSÄTTNING FÖR PENSIONS FÖRPLIKTELSER

	2001	2000
• Ingående avsättning	2 843 422	1 661 336
+ periodens pensionskostnad	812 843	1 717 891
- periodens pensionsutbetalningar	663 813	535 805
= utgående avsättning ^{1) 2)}	2 992 452	2 843 422
1) Beräknat av SPV för dem där utbetalning påbörjats	1 620 354	1 372 631
FM för fattade beslut utan påbörjad utbetalning	1 372 098	1 470 791
2) Antal personer		
Utbetalning har påbörjats	2 480	2 068
Utbetalning ännu ej påbörjad	1 128	1 286
Sammanlagt	3 608	3 354

21. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2001	2000
Ingående balans	1 000 021	994 613
+ nya lån	655 209	328 623
- amorteringar	-360 940	-323 216
= utgående balans	1 294 289	1 000 021
Beviljad låneram	1 460 000	1 188 300

I utgående balans ingår 246 538 tkr avseende Gulfstream IV enligt regeringsbeslut 7, 2001-06-20 (Fö/2001/1523/MIL).

22. OFÖRBRUKADE BIDRAG

	2001	2000
Statliga myndigheter	2 219	392
Icke statliga organisationer	2 033	512
	4 252	904

ANSLAGSREDOVISNING

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrevet	Not	Fördelat anslagsbelopp	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet över-skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Not	Utgifter (netto)	Utgående överföringsbelopp
Anslag inom Försvarsdepartementets utgiftsområde											
6:1.1	-705 827	19 269 092	(1)	0	27 881	0	0	18 591 146		18 530 553	60 593
6:2	30 325	1 253 825	(2)	0	0	0	0	1 284 150		1 075 168	208 982
6:3.1	1 131 753	21 071 833	(3)	0	0	0	0	22 203 586		20 341 907	1 861 679
6:3.2	0	258 000	(4)	0	0	0	0	258 000		112 204	145 796
6:3.3	0	898 000	(5)	0	0	0	0	898 000		893 353	4 647
6:18.1	0	59 245	(6)	0	0	0	0	59 245		59 245	0
Anslag inom Utrikesdepartementets utgiftsområde											
5:7.1	4 877	64 400	(7)	0	12 785	0	0	82 062		64 365	17 697
5:7.4	268	0		0	-268	0	0	0		0	0
5:7.8	4 029	0		0	-1 929	0	0	2 100	(8)	697	1 403
8:1.1.3	5 000	0		-5 000	0	0	0	0		0	0
Summa	470 424	42 874 395		-5 000	38 470	0	0	43 378 289		41 077 492	2 300 797

Redovisade anslag

- 6:1.1 Förbandsverksamhet och beredskap m m
- 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser
- 6:3.1 Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel
- 6:3.2 Utveckling och anskaffning av anläggningar
- 6:3.3 Forskning och teknikutveckling m m
- 6:18.1 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret
- 5:7.1 Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands
- 5:7.4 Fredsfrämjande verksamhet Utrikesdepartementet. Särskilda insatser
- 5:7.8 Fredsfrämjande verksamhet Till regeringens disposition
- 8:1.1.3 Multilateralt utvecklingsarbete m m

Noter till anslagsredovisningen

Not 1-6

FÖ 2001/2669/EPS, 2001-12-06

Not 7

UD2000/1422/PLAN, 2000-12-21

UD2000/1429/PLAN

Not 8

UD2001/1301/EC, 2001-10-04

REDOVISNING MOT INKOMSTTITEL

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
3312 Övriga inkomster av försäld egendom	0	5 500

REDOVISNING MOT BEMYNDIGANDEN

Samtliga bemyndiganden anges i genomförandeprisläge 01

Anslag/ -benämning	Tilldelad bemyndi- gande ram Not 1	In- gående åtagande Not 2	Ute- stående åtagande	Utestående åtagandens fördelning per år				Efter 2006	
				2002	2003	2004	2005		
6.3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	77 936 125	74 279 251	70 474 979	22 462 505	12 884 494	9 891 251	10 113 983	8 188 787	6 933 957

Not 1 Totalbelopp inkl till regeringens disposition enligt Regleringsbrev 2001

Not 2 Inkl prisuppräknning

Finansiella villkor	Ram/Tak	Utnyttjat	Överdrag
Anslagskredit Fö6:1.1	385 382	0	0
Anslagskredit Fö 6:2	32 450	0	0
Anslagskredit Fö 6:3	676 000	0	0
Anslagskredit Fö 6:18.1	0	0	0
Anslagskredit UD 5:7.1	0	0	0
Låneram	1 460 000	1 294 289	0
Räntekontokredit	3 347 200	1 562 452	0
Utgiftstak 6:1 + 6:3	0	0	0
Bemyndiganderam	77 572 525	70 474 979	0

FINANSIERINGSANALYS

Belopp i tkr	2001		2000	
DRIFT				
Kostnader exkl. avskrivningar		-31 480 809		-30 535 476
Finansiering genom avgifter och bidrag:				
Intäkter av avgifter och ersättningar	1 305 320		1 171 155	
Intäkter av bidrag	67 030		71 416	
Finansiella intäkter	56 836	1 429 185	106 494	1 349 065
Saldo		-30 051 624		-29 186 412
Finansiering från statsbudgeten:				
Anslagsmedel för drift		27 126 310		28 222 164
Underskott av medel från driften		-2 925 314		-964 247
Minskning (+) av lager för verksamheten	25 958		3 808	
Minskning (+) av lager beredskapsvaror	2 767 317		955 630	
Förändring kortfristiga fordringar	-103 686		102 194	
Förändring kortfristiga skulder	-481 711	2 207 877	3 816 613	4 878 245
Kassaflöde från/till drift		-717 437		3 913 998
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investering i materiella tillgångar		-13 968 161		-14 125 278
Summa investeringsutgifter		-13 968 161		-14 125 287
Finansiering av investeringar:				
Lån från Riksgäldskontoret	655 209		328 623	
Amorteringar	-360 940	294 269	-323 216	5 407
Andra långfristiga lån	0		8 899	
Amorteringar	-4 323	-4 323	0	8 899
Anslagsmedel, ökning av statskapital		13 634 658		13 467 582
Försäljning av anläggningstillgångar	107 367		2 339	
därav medel som tillförts statsbudgeten	0	107 367	0	2 339
Tillförda driftmedel		365 263		323 216
Så tillfört för finansiering av investeringsvsh		14 397 233		13 807 443
Över-/underskott av medel från investeringsvsh		429 072		-317 844
Minskning av kortfristiga skulder för investeringar		-462 119		0
Kassaflödet till investeringsverksamhet		-33 047		-317 844
UPPBÖRD				
Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten	5 500	5 500		
Kassaflöde från uppbördsverksamheten		5 500		
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-5 500		

Belopp i tkr	2001	2000
TRANSFERERINGAR		
Utbetalade bidrag	-71 448	-94 350
Kassaflöde till transfereringar	-71 448	-94 350
Finansiering av bidragsutbetalningar		
-medel från statsbudgeten	71 448	94 350
S:a medel som erhållits för fin av bidragsutbet	71 448	94 350
Förändring av likvida medel	-750 483	3 596 154

Förändring av likvida medel (tkr)	2001	2000
(Verklig förändring enligt BR)		
Likvida medel vid årets början	8 466 818	4 870 665
Förändring		
Kassa och postgiro	-900	-6 025
Banktillgodohavande	1 042	-2 578
Tillgodohavande hos RGK	725 551	4 322 965
Avräkning med statsverket	-1 476 176	-718 209
Summa verklig förändring av likvida medel	750 483	3 596 154
Likvida medel vid årets slut	7 716 335	8 466 818
Förändring likvida medel enligt Fi-analysen	750 483	3 596 154
Differens till verklig förändring (Se noter nedan)	0	0

Gemensam not till båda finansieringsanalyserna

Beredskapsvaror i lager som omsätts redovisas under rubriken drift.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

RÅDET FÖR INSYN I FÖRSVARSMAKTEN

Ledamöter och utbetalningar 2001

Kronor

Namn	Arvode, exkl. LKP
Ledamot Olof Johansson	18.000
Anders Ferm	5.200
Ninni Engstrand	6.500
Victoria Forslund	5.200
Arvid Lagercrantz	6.500
Henrik Landerholm	3.900
Tone Tingsgård	2.600
Gunnel Werner	5.200

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE I FÖRSVARSMAKTEN 2000

Kronor

Namn	Individuell lön	Andra ersättningar ¹⁾	Flygtillägg SFP	Årslön inkl ersättningar 2000
Gen Johan Hederstedt	944 000	59 324	0	1 003 324
Genlt Hans Berndtson	768 100	70 204	0	838 304
Genlt Johan Kihl	660 000	82 683	0	742 683
Genlt Folke Rehnström	709 200	51 301	0	760 501
Genlt B-A Johansson	660 000	60 497	0	720 497
Genlt Håkan Syrén	660 000	70 097	0	730 097
Persdir Gösta Sandgren	637 200	21 154	0	658 354
Chjur Stefan Ryding-Berg	576 000	8 463	0	584 463
Genmj A-M Göransson	685 200	20 000	0	705 200
Avdchef Per Saur	588 000	12 304	0	600 304
Genlt Jan Jonsson	804 900	62 100	240 036	1 107 036
Genmj Alf Sandqvist	643 200	117 267	0	760 467
Kam Torsten Lindh	482 400	65 226	0	547 626
Genmj Mats Nilsson	859 200	40 115	0	899 315
Genmj Paul Degerlund	637 200	45 059	0	682 259
Genmj Jan Frank	612 000	42 058	0	654 058
Genmj Curt Westberg	805 800	162 783	82 800	1 051 383
Genmj Åke Jansson	583 200	25 843	0	609 043

1) Omfattar bland annat semestertillägg, restidersättning, tillfällig avlöningsförstärkning för dag-/ veckopendling, bilersättning och förrättningsillägg.

Bilaga 1 (hemlig) Värdering av Försvarsmaktens operativ förmåga m m

Bilagan är en detaljerad redovisning av värderingen av Försvarsmaktens operativa förmåga och måluppfyllnad vad avser huvuduppgifterna samt hur denna värdering genomförts.

Bilaga 2 (öppen) Försvarsmaktens omstrukturering

Bilagan är en detaljerad redogörelse för den omstrukturering som påbörjats med anledning av riksdagens och regeringens beslut den 30 mars 2000.

Bilaga 3 (öppen) Internationell verksamhet

Bilagan är en detaljerad redogörelse av den internationella verksamheten, inklusive insatser.

Bilaga 4 (öppen) Särskilda redovisningar

Bilagan omfattar ett stort antal återrapporteringskrav. Av bilaga 8 (se nedan) framgår vilka av regleringsbrevets återrapporteringskrav som förts hit.

Bilaga 5 (öppen) Personalredovisning

Bilagan är en detaljerad redovisning av personalområdet. Som underbilaga 1 sammanfattas personalläget i tabellform.

Bilaga 6 (hemlig) Beredskap och insatser under 2001 m m

Bilagan är en öppen redogörelse för alla beredskapsåtgärder och de insatser, utom de internationella, som genomförts under året.

Bilaga 7 (hemlig) Projekt RIKEN

Bilagan omfattar redovisning av projekt RIKEN.

Bilaga 8 (öppen) Läsanvisningar

Bilagan är en förteckning över alla de återrapporteringskrav som framgår av regleringsbrevet mm samt var dessa återfinns i årsredovisningen jämte vilken avdelning i Högkvarteret som har handlagt återrapporteringen.